

Postritel: „Tasujad: Igaviku sõda“ * „Koerte saar“

KOOLILASTE AJAKIRI

HIND 2,25 €

04

2018

HEALAPS

AUHINNASADU

VÄIKESTE AUTODE SUUR SÜNNIPÄEV

50
HOT WHEELS

Kas tead, et **Hot Wheelsi** populaarse mudelautode tootmine algas juba viiskümmend aastat tagasi? Hot Wheelsi kaubamärk sündis nimelt 4. jaanuaril 1968. Eesti keelde tõlgituna tähendaks selle kaubamärgi nimi kuumi rattaid või tuliseid autosid – ja tegemist on tõesti tublide ning tuliste neljarattalistega.

Esimesed Hot Wheelsi autod on muutunud populaarseks. Vahvaid sünnipäeva-autosid joonistati meile päris palju. Rimonne peauhinnad – kolme autoga komplektid – võitsid **JAROSLAV NEDUGOV** Tallinnast, **MATTIAS OKS** Viljandist ja **JADE RAJASAAR** Türit. Väikesed Hot Wheels autod saavad **ELIISE VEIERMANN**, **SEBASTIAN UUKAREDA** ja **JAN-MARTEN MARRANDI** Türit.

RÕÕMSAT JÜRIKUUD, ARMSAD SÕBRAD JA SUGULASED!

Jürikuu ehk aprill on ühtaegu nii nalja-, töö- kui ka koolikuu. Meil aga on kõigepealt vaja teatavaks teha Hea Lapse veebruarinumbris välja kuulutatud võistluste võitjate nimed. Preemiate kättesaamisega on nii, et **Tallinna, Harju-, Lääne-, Järva- ja Virumaa** lugejate auhinnad toimetame **Kullo Lastegaleriisse (Kuninga 6, Tallinn, avatud teisipäevast laupäevani kella 10 – 18).** Lõuna-eeslaste preemiad läkitatakse O. Lutsu nimelisse Keskraamatu-kogusse (**Tartu, Kompanii 3/5**). Kui kellelgi on muid soovide ja ettepanekuid, siis palume toimetusse kirjutada, helistada või meilida.

Ristsõna-auhinna plaadi võitsid **MIA MARLEEN** ja **MINNA LAUREN VALDMANN** Rõngust.

Viktoriini lahendajatest saavad preemiaraamatud **NATALI GLUBAKOV** Laitsest, **CARITA LUMISTE** Tori vallast ja **KETLIN MUTSO** Põlvast.

Lembitu mõistatuse lahendajaist võitsid auhinna raamatud **MIA VALK** Muhumaalt ja **KERMO KOITLA** Koigist.

Suur aitäh haridus- ja teadusministeeriumile, kes tellis ajakirja meie põhikoolidele!

HEA LAPS

SELLES NUMBRIS:

LAHEDAT LUGEMIST

Luule: Janete Gloria Ruusmann, Meriliis Kivimägi, Heli Viht, Tarmo Vaarmets, Ülle Kütsen — 4

Tessa Beth Kõluvere „Kirbutsirkus“ — 6

Kelly Filingu „Pagar-rätsep ja kingsepp-ehitaja“ — 8

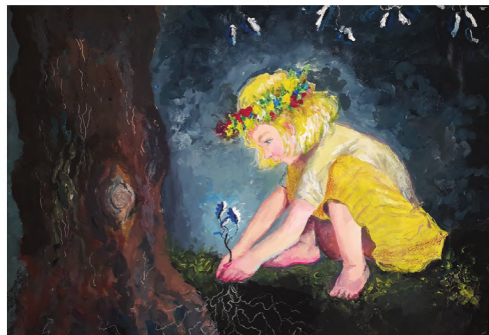
Hanna Stiina Miljukovi „Pesumasin ja valutav kõht“ — 9

Priit Põhjala „Nässu“ — 10

Anette Theresa Adramehe „Varastatud kassipojad“, Joosep Pärna, Jakob Bergmanni värvid — 12

GALERII

„Minu kodukoha 100 kunsteest Eestile“ — 13

MAAILM MEIE ÜMBER

Tore loodus: Mari Zernask hüatsindist — 14

Tere, lind! Peep Veedla väikekoovitajast — 16

Meie kool 100 aasta pärast — 18

Kirjalaps: Sevinc Mämmädli „Pildike“ — 20

Poster 1: „Tasujad: Igaviku sõda“ — 21

Poster 2: „Koerte saar“ — 22

TEE ISE

Osavnäpp: Lully Gustavsoni linnud — 25

Mustkunst: Kohvitopsitrikk — 26

Kaspar Padari „Gurmaan-teo retk“ — 27

Sandra sööginurk: kartulikotletid, köögiviljavorm — 28

NUPUTA JA NAERA!

Ilmar Trulli ristsõna — 29

Lembitu mõistatus, viktoriin — 30

Paetisme — 31

Naeru-uss — 32

ELUMELU

Uudised 33

Avasta endas geenius! Kuumenev maailm — 34

Thomas Scheileke koomiks — 36

Kinouudised — 37

Hobid: Anna-Maria intervjuu Anna Laura Alametsaga — 38

Siit ja sealt — 39

Järjehoidja — 40

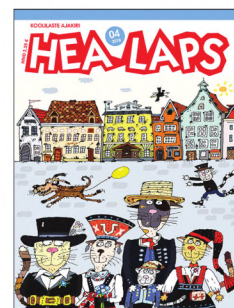
Markus Saksatamm noorte kotkaste embleemidest — 41

Rimonne: Kelleks saada? — 43

Insplay: Laevade ehitamine — 44

Ajakiri Hea Laps ilmub 1994. aastast
Väljaandja: SA Kultuurileht
Voorimehe 9, Tallinn 10146, tel 6833145
Toimetus: toimetus@healaps.ee
Peatoimetaja: Leelo Tungal (leelo@healaps.ee)
Kujundaja: Vivika Kalt (vivika@healaps.ee)
Toimetaja: Anna-Magdaleena Kangro (anna@healaps.ee)

Trükk: Aktaprint
Tellimine: AS Ekspress Post,
tel 6177717
www.tellimine.ee
Hind üksikmüügis 2,25

Kaaneplilt: Sergei Belozjorov

Kaia Peterson Tallinna Kuristiku gümnaasiumist

Heli Viht

KEVAD

Kevad on kui rõõmus haldjas,
lendab ringi, pintsel peos.
Nii saab peagi igast aasast
lilleline kunstiteos.

Roheliseks maalib muru,
puudel pungi paisutab.
Pajukiisusid ta õhtul
tasakesi kaisutab.

Kevadet sa leiad kõikjalt:
metsast, niidult, ojaveest.
Olen väga õnnelik ma
selle kauni aja eest!

* * *

On Põhja-Euroopas üks tükike maad,
mis minule vägagi armsaks on saand.
Kuigi kliima on jahe ja päikest on vähe,
siit kunagi kauaks ma ära ei lähe.
Mu sünnimaa, mu Eesti!

Need kevaded karged ja suveööd valged
rõõmsalt õhetama panevad palged.
Mull' meeldivad sügised värvirikkad,
ja härmas ning lumised talved nii pikad.
Mu sünnimaa, mu Eesti!

Oma parima laulu laulaks ma sulle,
mis väljendaks tänu ja tähendust mulle.
Üle kõige kuid soovin, et oleksid vaba
ka siis, kui sul aastaid on mitusada.
Mu sünnimaa, mu Eesti!

Janete Gloria Ruusmann Koigi põhikoolist

ELAV LOODUS

Jälgin, tunnetan loodust,
tundes soojust ja külmust,
nähes pahurat puukest.
Oksad kui rusikad vastu tuulele:
ära sa tule, meil sind pole vaja.
Vesi nii ilus ja voolav,
kalake sulpsab vees siin ja seal.
Pilv on nii rõõmus, tunda on soojust,
näha on kõike, mis tahta võiks näha.
Tuul sasib juukseid, töötavad veskid.
Leht langeb puult.
Ning lõpuks,
kas tahad või ei taha – on tali.

Meriliis Kivimägi Saaremaalt

Paistu kooli tervitus

Tarmo Vaarmets

KEVADINE LABIDAS

Kevaditi labidal
tuleb peale luuletuhin.
Paberile krabinal
ilmub värssse terve kuhi.

Laokile jääb aiamaa,
unustusse kurgipeenar.
Kauneid salme sepistav
tööriist õndsalt päevi veedab.

Vaimustunud päikesest,
lilleõitest, linnulaulust,
pungakesest väikesest,
lumesulamise aurust.

Luulekogu valmis seab.
Selle armsamale kingib,
rehale, kes armsaks peab
kõiki taimi ümberringi.

Riimid üleardused
puistatakse kevadmulda.
Riisutakse vagudeks,
õhus kevadet on tunda.

Ülle Kütsen

NALJAPÄEV

Naljapäeval teha võiks
hästi palju nalja,
aga mida teha, kui
see ei tule välja?

Siga lennata ju võib,
ma ei aja kägu,
naljapäeval on mul ees
ikka naerunägu.

Näitusel „Minu kodukoha 100 kunstiteost Eestile“

Kirbutsirkus

Mulluselt Sten Roosi muinasjutuvõistluselt

Tessa-Beth Kõluvere Haabneeme kooli 6. a klassist

See lugu juhtus ammu-ammu, kaua aega tagasi, kui meie esivanemad veel muldpõrandaga taludes elasid. Majad olid ehitatud puidust ja isegi koduloomad elasid pererahvaga sama katuse all. Tee lihtsalt uks lahti ja astu kõrvalruumi: seal tervitavad sind trullakad lambad, lärmakad lehmad, haisvad sead ja isegi tukkuvad kanad olid end mugavalt õrre peale sättinud. Vahel võis seal ka mõnulevaid kasse ja koera kohata. Tihemini muidugi siis, kui lehmälüpsiaeg käes ja sooja, värsket piima võis saada.

Ühel öhtul, kui väljas juba hämaraks oli läinud, märkas peremees maja aknast eemal tee peal pisikest tulukest vilkumas. Talle tundus, nagu liiguks tuluke aeglaselt maja poole.

Peremees astus toast välja, et näha, kelle või millega tegu võiks olla. Kuna väljas oli juba päris pimedaks läinud, jäid tulijad silmale seletamatuks. Kõrvu kostis ainult kummaline heli, mis meenutas rütmilist hüplemist. Kummalisest helist haaratud, jooksis peremees tulijatele vastu. Oh imet, lähemale jõudes nägi ta kolme pisikest tõrvikut kandvat rännumeest, kes üksteisele kordamööda kukile hüppasid ja sedasi oma jalavaeva vähendasid. Peremees Ants nägi selliseid kummalisi rännumehi oma elus esimest korda.

Kolm rännumeest olid kavalad ja sättisid ennast Antsu õlale istuma ning palusid öömajale võtta. Vastutasuks lubasid reisisellid talurahvale pakkuda energiasid pakatavaid päevi, mistõttu ka kõik tööd kiiremini

tehtud saavad. Kuna Antsu majapidamises oli tööd alati palju ja energiat jätkus sellel pimedal ajal vähe, jäi Ants nõusse ja võttis rännumehe ööseks enda juurde.

Majja jõudes sättisid pikast matkast väsinud reisised ennast ahju ette magama. Peremeeski heitis oma voodisse, kus eit juba ees põõnas.

Nüüd, kui majas oli kõik vaikseks jäänud, hakkasid kolm reisiselli mööda maja ringi kargama, et midagi maitsvat hamba alla leida. Nad avastasid, et majas on rikkalik toidulaud. Kohe kutsuti kokku kõik sugulased, sõbrad ja tuttavad. Elamine lausa mustas kirpudest. Pidusööök võis alata.

Nüüd läks loomalaudas lahti tõeline trall. Kirbud hammustasid läbi loomade ja lindude naha ja ajasid kehad sügelema. Selleks, et pääseda nende jubedate putukate käest, kargas siga lehmale kukile. Sea selga kargas kass, kelle turjal istus kukk ja lehvitati tiibu ning tagus nokaga kassile pähe, et kirpu tappa. See kummaline torn meenutas Bremeni linna moosekante. Lauda teises otsas maadles endaga lammast. Korraga pörkas ta maast nii kõrgele, et jäi tunne, nagu tahaks ta läbi lae välja hüpata. Koer jooksis ringiratast, ise aeg-ajalt selja taha vaadates, et veenduda, kas tuleb ikka jooksumaratonit võitjaks või on temast kiiremaid võistlejaid.

Kirpe ei häirinud selline rapsimine, tormamine ja väänlemine sugugi. Nemad püsisid kindlalt sulgede ja karvade vahel kinni, nagu ratsutaksid dresseeritud tsirkusehobusel mööda areeni. Mõni neist lausa rippus seljas, pea allpidi, või seisis lihtsalt püsti, jalad tasakaalu hoidmiseks laiali aetud. Vahele kostus ka hüüdeid: „Ale-hopp!” Puudus veel publik, kes sellistele imetrikkidele aplodeeriks.

Publikut ei olnudki vaja kaua oodata. Ukselävele ilmusid peremees ja perenaine ise. Kohutav lärm, mis laudast kostis, äratavaks isegi surnud üles. Silmad suurest imetusest punnis, vaatasid

nad laudas toimuvat pealt. Ega nad pikalt imestada ei saanudki. Varsti hakkasid ka eit ja taat ennast kiiresti liigutama ja kõikjalt kratsima, nagu tantsiks mõnda elavaloomulist rahvatantsu. Laudas oli toimumas uhke palagan suursuguste esinejatega, mida juhtisid pererahva armsad külalised.

Nüüd oli Antsul selge, mis tegelased ta enda õlul majja oli tassinud. Tüütud ja kiuslikud külalised talle ei meeldinud. Nendest tuli kiiresti vabaneda. Ja selliseid energiasid pakatavaid päevi, nagu ta hetkel nägi ja tundis, ta ka ei soovinud.

Peremees oli kaval, lõi hooga laudauksed valla ja pistis koos eidega tiigi poole jooksu. Kõik loomad ja linnud tormasid nende kannul. Hetkega kubises tiik loomadest ja lindudest. Peremees ja perenaine hülpsid nende vahel.

Kirbud jäid tiigi kaldale pika ninaga vaatama. Kogu nende poolt dresseeritud meeskond hülpsis vees. Peremees istus kaelani vees ja oli õnnelik, et tüütutest öömajalistes vabanes, ja hüüdis: „Külaline on kaks korda armas: kui tuleb ja kui läheb!”

Siiani rändavad kirbud perest perre. Kunagi ei võta teada, millal sina kirbutsirkuses osaline oled.

Näitusel „Minu kodukoha 100 kunstiteost Eestile”

Pagar-rätsep ja kingsepp ehitaja

Kelly Filing Võru Kreutzwaldi kooli 8.b klassist

Ühes väikeses ilusas linnakeses käis elu nagu kõigis väikelinnades. Hommikuti ruttasid inimesed tööle ja õhtuti tagasi koju. Hilja õhtul olid tänavad vaiksed ja tühjad. Ainult tuled akendes andsid märku inimtegevusest.

Vara hommikul hakkas elanikke äratama sooja leiva ja imeliste küpsetiste lõhn. Ühes väikeses põiktänavas asus pagariäri. Pagar ise oli suur tüse mees punaste punnis põskede ja laia sõbraliku naeratusega. Tema hoolitses, et kõigil tööleruttajatel oleks midagi põske pista.

Selle pagariga juhtus igal hommikul selline lugu. Tema suured tugevad käed rullisid tainast meeletu hoo ja jõuga. Rullides ei pannud ta tähele, et tainas haaras kaasa ka tema põlle. Lõunaks olid pagari toimetused lõppenud. Kahjuks nägi põll selleks ajaks välja täiesti räbaldunud. Nii juhtuski, et pagar pidi õmblema igaks järgmiseks päevaks endale uue põlle. Ta oli õmblemises muutunud niisama osavaks kui küpsetamises.

Linnakeses liikusid jutud kiiresti ja peagi möödusid pagari õhtud, ömmeldes kleite ja pükse kõigile tellijatele. Muidugi olid tema sissetulekud ka päris kopsakad.

Aga nagu ikka, oli neid, kes tundsid tema edu üle siirast heameelt, ja ka neid, keda kadedus magadagi ei lasknud.

Selles linnakeses elas kingsepp. Ta oli kõhetu väikesete kurjade silmadega mehike. Tema töökoda asus keldrikorrusel. Võib-olla oligi tema pahuruse ja sinkja naha tooni põhjuseks see, et päike ei röömustanud tema päevi.

Pagari peale oli ta hirmus kade. Kingi telliti palju harvemini kui sai süüdi, seega olid sissetulekud temal väikesed. Öösiti viskles ta voodis ja mõtles, millise teise töö võiks ta kingsepaameti kõrvale võtta. Lõpuks otsustas ta proovida kätt ehitajana.

Ehitustööd röövisid palju aega ja jõudu. Kiiruga püüdis ta tellitud jalanõusid valmistada, kiiruga püüdis ta maju ehitada.

Järjest enam polnud inimesed rahul kingi jalga

proovides. Majad paistsid küll väljast kenad, kuid ilmade jahenedes ja vihmasadude saabudes tekkis paanika. Kingsepp oli kiirustades ja suures rahaahnuses jätnud majad soojustamata ja katused lohakalt peale pannud.

Linnakese elanikud ei tahtnud enam tellida ebamugavaid kingi ega lasknud kingsepal maju ehitada. Sealt tulnudki ütlus, et iga kingsepp jäägu ikka oma liistude juurde. Röömsa ja sõbraliku pagar-rätsepa tegemisi saatis aga endiselt edu.

Edu saadabki neid, kes oma tööd rõõmu ja kirega teevad, mitte vingus näo ja pika hambaga.

Mustamäe Laste Loomingu Maja

Pesumasin ja valutav kõht

Hanna Stiina Miljukov Tartu Hansa kooli 6. d klassist

Nagu tavaliselt, nii oli ka sel laupäeval emal pesupäev. Mart teadis, et ta peab kõik oma mustad riided kokku korjama ja pesumasinasse viima. Ema oli Mardile öelnud, et ta on juba suur poiss ja peab ise enda tagant koristama.

Mardile ei meeldinud pesupäev üldse, aga veel vähem meeldis talle uus pesumasin. Mardile meenutas nende uus pesumasin elevanti, kes tõmbab londiga kõhu vett täis ja siis purskab vee välja. Ka oli Mart juba pikemat aega kahtlustanud, et nende uus pesumasin armastab sokke süüa. Alati, kui see pesemise töö ära lõpetas, oli kas mõnel sokil paariline puudu või isegi lemmiksärk pesus kaotsi läinud. Vahel sai Mart ema käest pahan-dada, et sokkidel paariline puudu, kuid Mart oli kindel, et süüdi on nende uus pesumasin. Kord kahtlustas Mart ka oma sokisahtlit sokkide söömisel, aga kui ta oli öö läbi teki alt sahtlit piilunud ja midagi kahtlast ei märganud, viskas ta selle mõtte peast. Jäi üle ikkagi pesumasin ning Mart otsustas asja lähemalt uurida.

Järgmisel laupäeval, kui oli jälle pesupäev, korjas Mart oma mustad riided kokku ning jäi kavalalt ootama, et ema masina tööle paneks. Mart oli mustade sokkide sisse sokutanud tinasõdurid, sest siis oli kindel, et masin ei julge enam tema sokke ära süüa. Nüüd vaatas Mart põnevusega läbi pesumasina klaasakna, kuidas masin ennast vett täis tõmbas ning kuidas sees kõik keerlema ja pöörlema hakkas. Mardil oli huvitav jälgida, kui pesumasina sees vesi mullitas, sest ta oli kindel, et sealpool tihedat klaasust käib äge lahing. Ta kujutas ette, kuidas tinasõdurid võitlevad tema sokkide eest ja ehk toovad ka mõne soki eelmisest pesust tagasi.

Äkki oli kuulda pesumasina seest imelikku kolinat, siis järgnes vaikus. Mart ärkas oma mõtetest otsekui unest. Mis nüüd juhtus, miks pesumasin enam ei tööta? Masin polnud kunagi saanud Mardi lemmikuks, kuid seda poiss küll ei tahtnud, et pesumasin katki läheks. Või olid need tinasõdurid, kes elevandi kõhu katki löiksid?

„Kindlasti hakkas pesumasinal kõht valutama, kui tinasõdurid teda seest torkisid,” mõtles Mart. Ta tahtis anda pesumasinalle kõhuvalurohtu, aga ema oli rohud nii ära pannud, et ta neid üles ei leiaks. Mart istus vaikselt pesumasina ees ja pühkis pisaraid.

„Miks sa nutad?” küsis ema.

Mart rääkis, kuidas ta oli saatnud tinasõdurid sokke otsima ja nüüd on pesumasin katki.

Avel Vara Emmaste Põhikoolist

Õhtul tuli isa koju ja tegi pesumasina korda. Pesumasina seest tulid välja nii Mardi sokid kui ka tinasõdurid.

„No kuidas need tinasõdurid pesumasinasse said?” küsis isa. Mart lõi piinlikkusest punastades pilgu maha. Siis pani ema uue pesu masinasse ning Mart tundis korraga suurt kergendust, kui pesumasin jälle tööle hakkas. Enam ei julgenud Mart pesumasinat sokkide söömisel süüdistada.

Tuli kevad ja ema tegi kodus suurpuhastust. Vaibad keerati kokku, madratsid viidi õue, et ikka saaks ilusti igalt poolt tolmu võtta. Kui järg jõudis Mardi toa kätte ja ema nihutas kappi, tuli välja üks sokk. Voodi tagant ilmus teine kaotsi läinud sokk. Raamaturiiuli tagant leidis ema kolmanda soki, helesinise T-särgi, triibulise salli ja palju muud, mis oli olnud kaotatud asjade nimekirjas.

„Mart!” kutsus ema. „Kas need on sinu kaotsi läinud sokid, sall ja T-särk?” küsis ta.

Mart ainult naeratas ja muigas.

Heini Tikerpuu

Nässu

Priit Põhjala

Ühel päeval koolist koju kõndides lõi Joosep varba vastu maas lebavat ümmargust kivi. See oli lahe kivi, täpselt nagu kanamuna, ainult et veidi suurem ja hallikam. Ja kõvem ja raskem muidugi ka.

Joosep pistis kivi kotti. „Võib-olla teen emale vigurit ja panen selle külmkappi kanamunade juurde,” arutles ta. „Aga võib-olla teen vigurit hoopis isale ja peidan selle ta portfelli põhja, enne kui ta homme tööle hakkab minema.”

Koju jõudnud, läks Joosep saapaid jalast võtmata otsejoones kööki, et kivi kraanikausis üle pesta. Ta oli ikkagi korralik ja puhas poiss. Aga sooja vee all hakkas kivi pragunema ja piiksuma ja Joosep sai aru, et see, mida ta käes hoiab, polegi kivi, mis meenutab muna, vaid hoopis muna, mis meenutab kivi.

„Ema, isa, tulge vaadake!” kisas Joosep. „Ma vist leidsin mingi muna!” Niipea kui ta oli seda hüüdnud, hüppas kivi, see tähendab muna, pröks! pooleks ja selle seest pistis pea välja pisike roheline lohe.

Ema astus kööki ja nägi Joosepit. „Jumal küll, saabastega köögis!” karjatas ta. „Kogu põrand on soppa täis.” Siis märkas ema lohett. „Mida me oleme rääkinud hulkuvate muinasjutuolevuste kojutoomisest,” pahan-das ta. „Minu lapsepõlves olid küülikud, hamstrid, akvaariumikalad, aga nüüd ... Ma tahaks teada, mida isal selle kohta öelda on!”

Aga isa polnud neid kuulnudki. Isa istus parajasti elutoas tugitoolis ja uuris ajalehest nädala merinäki pilti.

„Voldemar, tee midagi!” käratas ema. „Su poeg tassis koju tulsülgava mõrtsuka!”

Nüüd ajas isa end ohtes tugitoolist püsti ja kiikas üle ukse kööki. „Nonoh, ei maksa kärbsest elevanti teha,” rahustas ta. „Mina näen siin ainult üht väikest ohutut lohekutsikat.”

„Just, ta ju alles koorus,” selgitas Joosep. Lohe nuuskis parasjagu hästi asjaliku ilmega tema särgivarukat ja hakkas poisile üha rohkem meeldima. „Lubage, ma jätan ta endale! Ta on veel nii rumal, ta ei saaks ilma minuta hakkama.”

„Mis sa arvad, Viivikene? Las poisil olla seltsiline,” rääkis isa leplikult. „Pealegi olen ma kuulnud, et lohest võib majapidamises kasugi olla.”

„Selge see!” läks Joosep õhinasse. „Ma õpetan ta sit-sima, lendavat taldrikut tagasi tooma, sääski püüdma, kaminas tuld süütama ... Küll te näete, Nässu hakkab teile veel meeldima!”

„Ei noh, nimi ka juba välja mõeldud,” ütles ema. „Minu lapsepõlves ... Ah, olgu! Aga mina teda pissitama ei hakka. Ja kui ta meid une pealt ära röstib, siis on teil valida – mina või lohe!”

Ja nii jäigi lohe Joosepi koju elama. Alguses läks kõik hästi. Nässu õppis kähku liivakastis pissil käima, ei tükkinud diivanile, söi kõike, mida talle anti. Isa oli rahul, et poisil on mängukaaslane ja temal keegi, kes talle tuhvleid toob. Ja isegi ema leidis asja juures ühe meeldiva külje – lohe ei aja karvu nagu koer.

Probleemid algasid siis, kui Nässu kasvas suuremaks ja ilmnesid tülikad liigiomased jooned – esiti tuli tema suust sooja õhku, seejärel suitsu ja ühel päeval juba tuld. Peab ütleva, et Joosep oli teinud head tööd ja hästikasvatatud lohena sülgas Nässu tuld ainult siis, kui poiss tal seda teha palus. Ta süütas küünlaid ja gaasipliiti, sulatas räästasse tikkuvaid ohtlikke jääpurikaid, kõrvetas viimase peal vahukomme ja suutis kaminas läita isegi märjad puud.

Häda oli aga selles, et Nässu ei süljanud tuld mitte ainult suust, vaid ka tagumisest otsast. Ja see võis juhutada millal iganes, seda ei osanud lohe ise ka oodata. Nõnda pani ta ühel päeval kogemata põlema söögitoa laudlina ja teisel päeval elutoa kardinad, siis esiku põrandavaiba ja seejärel terve jõulupuu.

Ja kui ema leidis esikunagist pooleldi tuhastunud siidsalli, mis oli juhtumisi tema lemmik, sai tal mõõt täis: „Küllalt! Homme olgu see tuldpuuksutav huligaan läinud!”

Seekord polnud abi ei Joosepi palumisest ega isa lepitamisest. Kui ema läks magamistuppa draamatiliselt kohvleid pakkima, said mõlemad aru, et Nässule tuleb leida uus kodu.

Järgmise päeva hommikul alustasid isa ja nutetud silmadega Joosep oma maja naabritest. Nad käisid ükselt uksele, Nässu rihmapidi järel, ja uurisid, ega keegi ei tahaks endale üht sõbralikku lohet võtta. Nässu tuld purskava taguotsa jätsid nad targu mainimata. Aga sellegipoolest vangutati igal pool vastuseks pead. „Vaadake, minul on loheallergia,” ütles üks naaber kahetsevalt. „Mul töötab mees rüütlina, aga rüütliid ja lohed ... teate isegi,” vastas teine naaber. „Ma olen rohkem trolli- kui lohehinime,” selgitas kolmas. „Trollid on iseseisvad, aga lohed kiinduvad liialt.”

Edasi läksid Joosep ja isa loomaaeda. Loomaaia direktor vaatas Nässut küll lahke pilguga, küsis talt käppagi, aga ütles siis ikkagi: „Ei, lohesid me vastu ei võta. Ruumi pole! Teate, meile pakutakse oma kümme lohet nädalas. Ja alles eile jättis keegi lurjus loomaaia värava taha korvi seitsme vastkoorunud lohega. Oleks teil käbikuid või hambahaldjaid, saaksime jutule. Sale-damat sorti sireenid läheksid kah. Aga lohesid on meil juba piisavalt.”

Loomaaiaast mindi drakodroomile. See oli koht, kus inimesed draakoneid ja lohesid treenisid, nende seljas ratsutama õppisid ja siis võiduajamisi korraldasid. Loomad elasid suurtes tallides ja nende eest hoolitseti hästi. Kuid drakodroomi lohetalitaja ütles otse: „Kuulge, meil on siin ainult puhast tõugu ratsalohed, keda on rebust peale treenitud. Aga teie oma on ju täiesti koolitamata ja segavereline. Kui ma ei eksi, on temas peale Šoti mägilohet ka pisut Norra fjordilohet.”

Drakodroomilt suundusid Joosep ja isa ehitusplatsile, kuhu kerkis kõrge maja. Isa oli kuulnud, et tuld sülgavad lohed on keevitamise peal hinnatud abitöölised. Ja kui Nässu tööl käiks ja natuke raha koju tooks, siis ema ehk leebuks ja lubaks lohe alles jätta. Ent töödejuhataja teatas, et neil on kogu keevitamine juba tehtud. „Oleks teil üle mõni suur sõbralik hiiglane ...” lisas ta. „Kohe laseksin kraanajuhi tükki kraanaga tähtjatuule palgata puhkusele.”

Joosep ja isa käisid veel mitmes kohas, kus oleks võidud lohede vastu huvi tunda, aga kasutult. Löödud ja väsinud, lonkisid nad tagasi koju. Nad leppisid kokku, et paluvad emalt luba Nässu vähemalt senikauaks enda juurde jätta, kuni talle korraliku elukoha leiavad. Muinasjutuolevuste varjupaik ei tulnud ju kõne allagi! Rääkimata lihakombinaadist, mis oli hiljuti turule toonud uue, Muinasjutuliste Maitsete nimelise tootesarja: päkapikupelmeenid ja põialpoisipasteet, vinnutatud üksisarvikuliha, merineitsid omas mahlas, haldja-sardellid, lohehakkliha ...

Aga kodus ootas isa ja Joosepit üllatus – ema ei hakanudki sõitlema, kui nägi, et Nässu, kes püüdis end Joosepi selja taga võimalikult väikeseks teha, endiselt nendega on. Ta teatas hoopis pahuralt: „Vanaisa on samuti peast soojaks läinud. Ta helistas just ja küsis, ega meie ei ole kuulnud mõnest üleliigsest lohest. Rääkis, et tal käivat mardused rukkis ja lohe aitavat neid peletada. Tal õues juba kuutki valmis, tulekindel ja mis kõik veel ... Eks ma siis ütlesin, et meil siin parasiteerib üks ülekasvanud nahkhiir. Ma ju teadsin, et te ta tagasi toote!”

Joosep tundis, nagu oleks ta südamele raske kivi langenud. Talle meeldis maal vanaisa juures käia ja kui Nässu seal elaks, näeksid nad päris tihti! Pealegi oleks lohel taluõues, kus on palju ruumi ja kindlasti mitte ühtegi siidsalli, palju õdusam kui linnakorteris.

„Isa, isa, muidugi viime Nässu maale vanaisa juurde!” hüüdis Joosep rõõmsalt. „Sõidame kohe, eks, kell ei ole veel palju!” Isa muheles vastuseks ja Joosep jooksis kööki Nässu veekaussi tooma.

Natukese aja pärast oli kodus jälle vaid ema. Ta vangutas pead ja osatas: „Ehitasin tulekindla kuudi ... Hakkan lohega marduseid hirmutama ... Minu lapsepõlves ei käinud rukkis mitte mardused, vaid tavalised linnud, keda ei peletatud mitte lohede, vaid hernehirmutistega. Aga nüüd – lohe see ja lohe too!”

Ema ohkas. Nässu oli küll läinud, aga see ei tähendanud muinasjutuolevustest pääsemist. Noil päevil tungis neid sisse uksest ja aknast ja isegi hiireaugust. Juba tuligi emal minna päkapikulõksu üles panema. Vastikud mehikesed olid hakanud jälle köögikapis küpsiste kallal käima.

Hedi Kink J. Westholmi gümnaasiumist

MINU LEMMIK

Meile öeldi: „Võta!”
Nii sain kassi,
nimeks panin Lota.
Nüüd kodus on mul karvakera,
talle meeldib kõva kära.
Kassil isu väga hea, tihti nõuab süüa,
aga sellist toitu, nagu proua soovib,
pole kuskil müüa!

Joosep Pärn
Paikuse põhikooli 4. a klassist

VARASTATUD KASSIPOJAD

Umbes kolm aastat tagasi kingiti mu vanaemale emane kassipoeg, aasta pärast sündis kassiemmel viis lumivalget poega. Nende isa oli aga hoopis tumekollane. Nii palju valgeid kasse polnud nähtud peaaegu kümme aastat. Olime üliõnnelikud! Kui kassipojad suuremaks kasvasid, panime nad kuuri elama.

Suur oli meie ehmatatus, kui ühel päeval oli üks kassipoeg kadunud, otsisime teda mitu tundi, aga ei leidnud. Kurbus oli väga suur. Veelgi hullem oli olukord järgmisel päeval, sest kadunud olid kõik kassipojad. Otsisime ja nutsime, aga kiisusid me ei leidnud.

Äkki tuli vanaisa jutuga, et ta oli näinud õuel suuri võõraid saapajälgi. Jäljed pidid kuuluma vargale, sest need algasid kuuri juurest ja läksid külateeni, kus siis kadusid.

Järgmisel päeval rääkisin oma murest sõpradele. Otsustasime hakata detektiivideks.

Käisime mööda küla ja küsisime naabritelet kasside kohta. Kahjuks keegi midagi ei teadnud – ainult meie naabrimees käitus väga imelikult. Ta oli muidu lahke inimene, aga seekord ajas ta meid oma õuest minema.

Otsustasime tema järele luurama hakata. Samal õhtul nägime teda videvikus kausiga oma lauda poole minemas. Hiilisime talle vaikselt järele. Lauda lagunened seinte vahelt piiludes nägime – minu suureks rõõmuks – meie kadunud kiisusid. Kargasime sisse ja nõudsime temalt selgitust. Naabrimees rääkis oma raskest olukorrast ja sellest, et ta tahtis ilusad kassid hea raha eest maha müüa. Saime onu murest küll aru ning andsime talle andeks. Meile oli tähtis see, et saime oma kiisukesed tervelt tagasi.

Anette Teresa Adramees
Tornimäe põhikooli 5. klassist

Lisann Sinimeis J. Westholmi gümnaasiumist

MINU LEMMIKLOOM

Mul on olemas üks kass.
Tema nimi on Sass.
Kassi karv on väga puhvis.
Ta magab voodi all või tuhvlis.

Magada talle meeldib
ja süüa veel rohkemgi.
Kuigi toitu ta kaua seedib,
on ta kuningast vist uhkemgi.

Ta sai oma nime kodus.
Kass sai oma nime nii:
ükskord toas ta ära kadus,
ta leidis sassis peaga naabritädi Lii.

Nüüd on tema nimi Sass,
ta on minu lemmikkass.
Sass on mulle hea sõber,
ta on kiire nagu pöder.

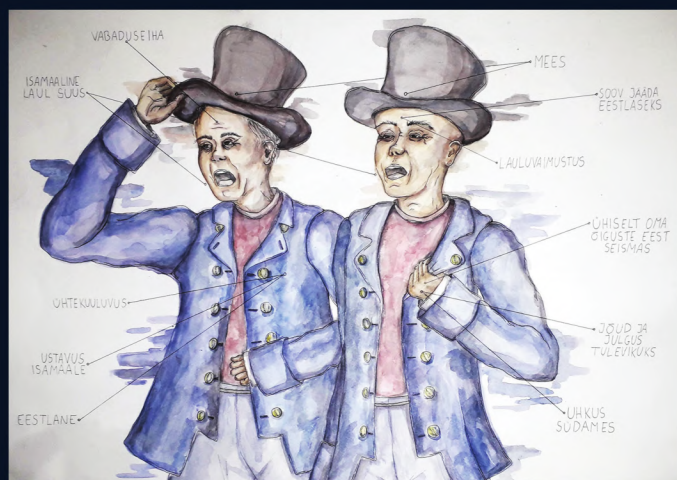
Jakob Bergmann
Pärnu Vanalinna põhikooli 5. klassist

NÄITUSELT „MINU KODUKOHA 100 KUNSTITEOST EESTILE”

Saara Väli, Johanna Nõukas Orissaare gümnaasiumist

Kaari Maria Tirmaste Tartu J. Poska gümnaasiumist

Silver Veskimeister Pelgulinna gümnaasiumist

Emili Altroff Võsu koolist

Kristina Mõisa Jõhvi põhikoolist

Susanna Boiko Arte gümnaasiumist

HÜATSINT

Olles pärit Väike-Aasiast, sai hüatsint Euroopas tuntuks talviste pidupäevade ajatuslillena. Muidugi on ta kaunid kevadised õied meilegi tuttavad.

Mai Zernask

Nähka ootas pikisilmi kevadet, aga lumi ei tahtnud ega tahtnud sulada ja talv ei andnud kevadele maad. Otsatares lõhnas Juulimemmel aknalaul üks kaunis roosade õitega lill. Seda käis Nähka iga päev imetlemas.

„Juulimemm, mis lill sul seal otsatares nii tugevasti lõhnab?” päris Nähka.

„See on mu hüatsint,” selgitas memm.

„Mis lill see hüatsint siis ka on?” tahtis nüüd Nähka teada

„Hüatsint on sibullillede perekonna ja liilialiste sugukonna taim,” pajatas memm. „Ees- ja Kagu-Aasias tuntakse neist kolme liiki. Lehed on hüatsindil lihavad ja renjad, sinakad kellukjad õied asuvad kobaras. Kõigi

hüatsindisortide eellane on väikeste õitega ja hõreda õisikuga *harilik hüatsint*, mis toodi Euroopasse 16. sajandil. Sellest taimest on aretatud umbes 5000 sorti. Eestis kasvatatakse umbes 70 sorti.

Hüatsindi õrnades toonides vahajad õisikud ja imepärane lõhn on aastaid juba eri rahvaid köitnud. Lille nimi tähendab kreeka keeles vihmade lille, sest oma kodumaal puhkeb ta õiede just soojade kevadvihmade saabudes.

Üks Vana-Kreeka legend räägib, kuidas lill sai nime Hyakinthose järgi. See kaunis nooruk oli pärit päikesejumal Apolloni kultusepaigast. Seega oli noormees Apolloni suur lemmik. Kord kui sõbrad võitlesid ketta-

heites, juhtis armukade läänetuulejumal Zephyros ket-
ta õigelt teel kõrvale ja haavas surmavalt Hyakinthost.
Apollon, kes suutis oma kiirtega parandada ja elustada
kõike, ei suutnud ikkagi noorukit ellu äratada. Soovides
oma sõbra mälestust jäädvustada, laskis ta sõbra verest
tärgata ilusa lõhnava lille. Preestrid viisid lille Apolloni
pühamu aeda ja sellest ajast peeti igal aastal uhkeid
pidustusi, mida nimetati Hyakinthiaks.

Hüatsint oli kreeklastel mure, kurbuse ja surma
lilleks, aga hilisemal ajal oli ta ka rõõmulilleks –
noored kreeklannad kandsid hüatsindiõisi peas oma
sõbrannade pulmapäeval. Euroopas toodi hüatsint
kõige enne Türgimaale, kus teda hakati kasvatama
kõikides haaremiaedades. Lääne-Euroopasse jõudis
hüatsint alles 17. sajandi teisel poolel – kõigepealt
Viini. Üldtuntuks sai aga ta ikkagi Hollandis Haarle-
mis. Räägitakse, et lill sattus Hollandisse ühelt tormis
hukkunud Genua laevalt. Hüatsindisibulad paiskusid
kaldale ja, leides sobivad kasvutingimused, puhkesid
õitsele. Nii algaski lille võidukäik. Aretati uhkeid
täidisõelisi vorme nii Saksamaal kui ka Prantsusmaal.
Suur hüatsindikultus oli Berliini lähistel, kus tekkisid
suured hüatsindiväljad.

Aretajad pöörasid kogu tähelepanu suuremale õite
arvule õisikus, üksikõie mõõtmete suurendamisele,

uute sortide, eriti kollaste sortide aretamisele. Uudis-
sortide eest maksti suuri summasid – tuhandeid
kuldnaid. Hollandist levis hüatsindikultus Saksamaale,
just Preisimaale ja hiljem edasi Prantsusmaale. Kaunil
lillel oli Prantsusmaal ka üsna kurb ülesanne: erinevalt
Saksamaast kasutati seal hüatsindiõisi soovimatute
inimeste uimastamiseks ja isegi mürgitamiseks.
Hüatsindibukett või lillekorv piserdati üle mürgiga,
mille lõhna maskeeris hüatsindi tugev lõhn. Aga ka
ainult lille enda aroom võib suures koguses põhjustada
tervisehäireid.

Eestis kasvatatakse 70 hüatsindisorti peenralillena,
aga neid ka ajatatakse. Kui on soov ajatada hüatsint
kauniks jõululilleks, siis tuleks septembri keskel istu-
tada sibul lillepotti nii, et sibula tipp jääb mulla peale.
Taim kastetakse ja pannakse jahedasse ruumi (9 kraa-
di) juurduma. Selleks kulub umbes 2,5 – 3 kuud. Kui on
tärpanud 5 – 8 cm pikkune võrse, tuuakse taim sooja
ruumi ja kaetakse alul teise lillepotiga. Väljavenimise
vastu tuleks teda ka lisavalgustada, nii et päeva pikkus
oleks 10 – 12 tundi. Ning nõnda saabki varsti nautida
hüatsindi ilu mitte ainult kevadel aias, vaid ka talvel –
jõulude ajal.”

Nähka lippaski aknalaua juurde oma õitsvat hüatsin-
ti imetlema ja lõhnaproovi võtma.

Hüatsindi õrnades toonides vahajad õisikud ja imepärane
lõhn on aastaid juba eri rahvaid köitnud. Lille nimi tähendab
kreeka keeles vihmade lille, sest oma kodumaal puhkeb
ta õide just soojade kevadvihmade saabudes.

VÄIKEKOOVITAJA

Peep Veedla

Täiskuu ajal asus väikekoovitaja Aafrikast koduteele. Aprilli keskpaiku hakkame esimesi saabujaid kohtama. Mõnel aastal pisut varem, mõnel pisut hiljem, sõltuvalt Kuu faasidest. Mullu kohati Eestis esimest väikekoovitajat 15. aprillil, tunamullu sama kuu 11. päeval. Tavaliselt pole rändlindude saabumisaegad niivõrd Kuu faasidest sõltuvad, kuid väikekoovitaja on selles suhtes eriline. Nimelt asuvad signaalkrabid täiskuu ajal endale paarilist otsima ning ronivad massiliselt urgudest välja. Väikekoovitajatele on nad aga rände-eelseks energia-varu kogumiseks justkui kingitus ning nad on õppinud seda ära kasutama. Kõhud süüakse kõvasti täis ning

asutaksegi Aafrika rannikualadelt koduteele Euroopasse. Väikekoovitajatest enamuse kodu on Eestist küll tükk maad põhja pool, aga umbes pooltuhat või pisut rohkem paari jääb meie veekogudeäärsetele luhtadele, siirdesoodesse ja lagerabadesse pesitsema.

Aafrikas talvepuhkuse veetnud väikekoovitajate kodud on Põhja-Euroopas, ent see linnuliik elab ka Põhja-Ameerikas ja Siberis. Põhja-Ameerika väikekoovitajad veedavad talve Kesk- ja Lõuna-Ameerikas, Siberi väikekoovitajad aga Indoneesias ja Austraalias. Nii et kohata võib neid vahvaid linde peaaegu üle maailma, aga sõltuvalt aastaajast. Minu kõige ilusamad

Väikekoovitaja jääb kasvult suurele tublisti alla ning nokk pole tal ka nii kõver kui suurkoovitajal. Kui tähelepanelikumalt koovitajale näkku vaadata, siis näeme, et väikekoovitajal on pea triibuline, suurkoovitajal mitte.

hetked väikekoovitajate keskel on olnud Fääri saartel. Kohe väikesel Vagari lennuväljal lennukist maha astudes sain tervitatud väikekoovitaja võluva vilepartiiga. Koos tikutajaga olidki nad esimesed tervitajad sel imelisel maal. Järgnevatel päevadel kohtusime veel korduvalt ning tänase jutu illustreerimiseks sai Fääri saartel mõned pildidki tehtud. Kuna meil pesitsevad väikekoovitajad hajusalt ja kaugeltki mitte igas rabas, pole siin nendega sel viisil lähedasteks saanud kui Fääridel. Mõned aastad hiljem Shetlandi saartel ja Assooridel kohtudes olid need juba kui vanade sõprade jälleenägemised.

Suurkoovitajad on eestlastele oluliselt tuttavamad linnud kui väikekoovitajad, sest nemad elavad inimesele lähemal, heinamaadel ja karjamaadel, ning neid pesitseb meil peaaegu kümme korda rohkem kui väikekoovitajaid. Muidu sarnased linnud, aga väikekoovitaja jääb kasvult suurele tublisti alla ning nokk pole tal ka nii kõver kui suurkoovitajal. Kui tähelepanelikumalt koovitajale näkku vaadata, siis näeme, et

väikekoovitajal on pea triibuline, suurkoovitajal mitte.

Kui väikekoovitajad on jõudnud oma pesitsusaladele, on neil pikk ja kurnav rännutee selja taga, nad võivad lennata isegi kuni 4000 kilomeetrit ühtejärke. Siin pole neid mõistagi signaalkrabide horde ootamas, nad peavad läbi ajama põhjamaise toidulauaga. Olgugi et isegi jõhvikad sobivad nokka pista, on põhitoit siiski loomne. Sobivad mitmesugused putukad, ämblikud, ussid, teod ja nälkjad. Hästi maitsevad ka väikesed kalad ja koorikloomad. Kui õnnestub mingi suurem suutäis tabada, ei kugista väikekoovitaja seda tervelt alla, vaid tükeldab enne söömist. Mudasest pinnasest leitud toit pestakse enne söömist puhtaks. Seega võib tema lauakombeid vaid kiita. Hilissuvel kuuluvad menüüsse pisukeseks vahelduseks ka marjad ning seemned.

Pooleks suveks on väikekoovitajal lapsed suureks kasvatatud ning ega siia pikalt pidama ei jääda. Pärast augustit, septembris, kohatakse veel väga üksikuid isendeid. Praegu, kevadel, on aga väikekoovitajatega tutvumiseks parim aeg!

Väikekoovitaja Assooridel.

Fotod: Peep Veedla

MEIE KOOL 100 AASTA PÄRAST

Jade Rajasaar Türi põhikoolist

...

Minu arvates peaks tulevikus meie kool olema niisugune, et iga laps paneb oma sõrme ühte kasti ja see kast võtab tema sõrmejälje. Pärast seda „kukub” õpilane kohe oma klassi. Kui keegi hilineb, siis ta peab võtma puldi, millega saab aega tagasi kerida ja saabki teistega liituda õigest kohast, jätkata tundi. Oma kohale jõudes lülitub laual oleva ekraani andur sisse ja sinna ilmub kõik õppeks vajaminev. Õpetajal on ülevaade kõigi õpilaste tegemistest. Kui õpetaja palub tahvlil olevat ülesannet teha, ei kutsuta õpilast tahvli juurde, vaid laudade sees on ekraanid, mille abil töid esitatakse.

Kui tund lõpeb, siis tuleb toolile justkui rakett alla ning tool sõidutab õpilase järgmisse klassi, kus algab juba järgmine tund.

Kui on söögivahetund, valib õpilane ise, millist toitu tahab, ja imevael just vastavalt programmile see lauale ilmubki. Köögis kokkavad vaid robotid.

Kui tunnid on läbi ja sul on nii kiire, ei jõua jala koju minna, saad rentida tooli, mis viib sind koju ja hommikul toob ka kooli.

Päevikut tulevikus pole, sest õpetajad ei annagi õppida, koolis tehakse kõik vajalik ära. Hommikul saab töusta kell 9.00, sest kool algab alles kell 10 ja lõpeb juba kell 12.00.

Koolis pole direktorit ega juhatajat. Iga õpetaja on oma klassi direktor.

Markus Tiiter Türi põhikooli 4.b klassist

...

Meie kool näeb saja aasta pärast välja nii: klassid on avarad ja ilusad, kool asub kivimajas, mis on valgetes ja sinistes värvitoonides. Klassis on tugitoolid ja palju laudu, igal õpilasel on süle- arvuti.

Ajalootundides oleme VR prillidega. Loodus- õpetuse tundides reisime erinevatesse riikidesse.

Me käime ainult nendes tundides, mis meile meeldivad. Spordisaalis on batuudid ja basseini ja iga nädal toimuvad seal mingid võistlused.

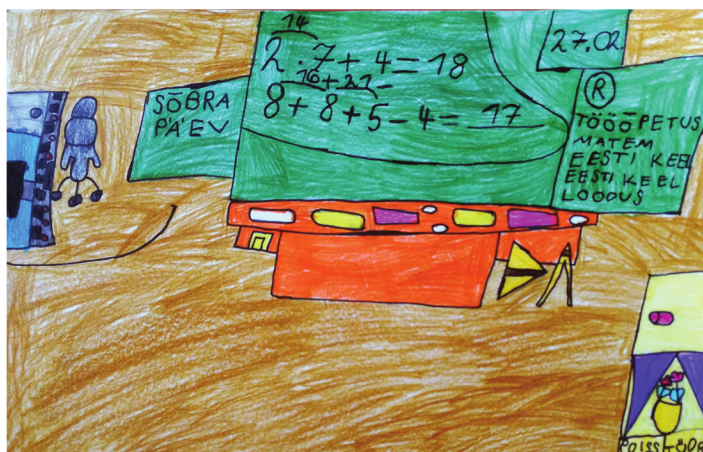
Õpetajateks on robotid – nad on metallist. Robotitel on programmid, mille järgi nad õpetavad. Nad näevad välja nagu tavalised inimesed.

Õpilased elavad koolis ja võivad käia oma vanematel külas, kui soovivad. Õpilaste asjad on klassis, ja samuti ka kostüümid. Saja aasta pärast ei tee õpilased koduseid töid. Sööklas võivad nad süüa nii palju kui tahavad.

Mulle meeldiks õppida niisuguses koolis!

Mihhail Bolotnikov Tallinna Mustjõe gümnaasiumi 5. klassist

Beitri Vaino Laeva põhikoolist

Kadi Puu Türi põhikoolist

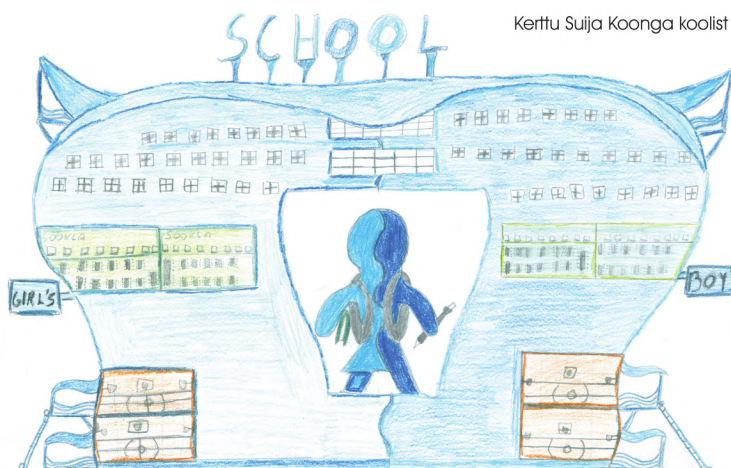

...

Meie kool on saja pärast ilus ja suur, siin on viis korrust. Koolis on oma ujula, aga õpikute asemel on arvutid. Õpilased käivad koolis esmaspäeval ja reedel. Tunnid on naljakad.

Meie koolis on kaks õpetajat ja nad on hologrammid.

Daniela Tšistova Tallinna Mustjõe gümnaasiumi 5. klassist

Kerttu Suija Koonga koolist

...

Minu arvates võiks olla kool saja aasta pärast palju suurem ja väiksemaid koole enam polekski. Koolis on palju teistsuguseid aineid, näiteks elektriteadus jms.

Kooli saabutakse sõiduvahenditega, igal õpilasel oma. Need on erilised ja uhked, kui meie praegu harjunud oleme. Need jäävad päevaks parklasse.

Sööklas on meie mõistes Rootsi laud (minu suur unistus), on nii hommikusöök kui õhtusöök lisaks, sest koolipäevad on pikad ja siis jaksaksid õpilased ka vastu pidada.

Kuivõrd ained muutuvad saja aasta pärast, seda ma eriti ei usugi, põhimõttelt jäävad need samasugusteks, muutuvad mõisted ja nende õpetamisviisid. Kasutatakse tehnoloogiat, erinevaid abiseadmeid, mis on praeguste õpikute ja vihikute asemel. Usun, et need traditsioonilised esemed on ka veel alternatiividena kasutusel. Kodutöid ei oleks, kuna rohkemate tundidega jõutakse ka rohkem tööd koolis ära teha. Vahetunnid on pikemad kui praegu, seal saab aktiivselt liikuda, mängida mängu, näiteks jäähokit, lauatennist, harjutada mäesuusatamist. Need tegevused asendavadki kehalist kasvatust, kellelgi ei lasta vahetunnis niisama istuda. Õpilased leiavad selle ala, mis neile sobib ja mida nad arendada soovivad.

Tulevikukoolis oleks rohkem võimalusi ning mulle tundub, et koolipäevadki on lõbusamad ja toredamad.

Kameron Pukka Türi põhikool 6.a klassist

Elisabeth Aluoja Türi põhikoolist

...

Saja aasta pärast saab pärast tunde koolmaja välisest ühe sendi eest maiustusi osta. Koolimaja küljes on ka turnimisrada, mida kasutatakse kehalise kasvatuse tunnis, vahetundides ja ka vabal ajal.

Elisabeth Aluoja Türi põhikooli 2. b klassist

Egle Rõne Kõng Laeva põhikoolist

...

Meie kool võiks saja aasta pärast olla selline, kus õpetatakse lastele, kuidas robotitega maailmas hakkama saada. Eks nad õpivad nagu meigi praegu, ainult teevad seda hologrammide abiga, pole õpikuid ja töövihikuid meie mõistes. Kõik kooliinimesed peavad üksteisega hästi hakkama saama. Kui on tõrkujaid, saadetakse nad sinna osakonda, kus õpitakse nii, nagu sada aastat tagasi (nagu meie praegu), vanamoodsalt. Söögiks pakutakse vaid spetsiaalse koostisega toite, mis soodustavad teadmiste omandamist ning kiirendavad ajutegevust. Vahetunnid tundide vahel kestavad 20 minutit ja jõutakse rahulikult keskenduda uuele ainele. Kooli ei tohi võtta kaasa midagi, millest oled sõltuvuses.

Sergo Miljan Türi põhikooli 6.a klassist

Pildike

Jutt on inspireeritud 1525. aasta Tartu pildirüütest.

Sevinc Mämmädli Tallinna Arte gümnaasiumist

Kaks meest istusid kongis ning ootasid vangivalvuri saabumist. Uurime, kuidas nad sinna sattusid. Kamp mehi istus kõrtsis ja rääkis omavahel. Nad rääkisid täiesti suvalistest asjadest nagu purjus inimesed ikka.

„Teate, mis, te olete nüüd minu parimad sõbrad.”

„Toomasel on õigus, me oleme bestikad.”

„Peeter räägib nagu teismeline tüdruk,” ütles Luukas. Kogu kamp röökis niimoodi naerda, et kõrtsmik pidi neid vaigistamas käima. Nad jaurasid sel kombel tükk aega, kuni neil kästi ära aurata, sest nad segasid teisi. Kahjuks ootas Luukase naine teda kõrtsi ees ja nii kui ta uksest välja astus, tuli naine talle lusikaga kallale ning vedas koju. Toomas ja Peeter kakerdasid sihitult edasi. Lõpuks jõudsid nad Rahvusliku Selfigalerii ette. Toomas pakkus: „Ou, teeme selfi, kui sa tahad...”

„Ma ei taha, ma pole üldse fotogeeniline.”

„Ma näen ka iga pildi peal kole välja.”

„Miks sa selle siis välja pakkusid?”

„Mille?”

Arusaamatut teed pidi olid nad jõudnud ideeni, et võiks seda galeriid rüüstata. Nad murdsid galeriisse sisse, suutes mingil imekombel alarmi mitte käivitada. Seintelt rebiti pilte maha ja trambiti nende peal, kallimad pildid visati hunnikusse ja süüdati põlema. See aga käivitas tuletõrjealarmi. Tuletõrjujad, nähes, mis toimub, kutsusid politsei. Seepeale toimetati Peeter ja Toomas vanglasse ning neile teatati kohtumõistmise kuupäev.

Kohtumõistmise päeval ärkas president raske südamega. Nende riigikorra järgi oli president ka ülemkohtunik. Presidendil oli kurja teinud meestest kahju, sest ta teadis, et rahvusaarde hävitamise eest saadetakse nad tuleriidale. Presidendile isiklikult ei meeldinud ei selfid ega riigikord. Selfide peal nägi ta alati kole välja, aga riigikord ei meeldinud talle, sest ta allus keisrile ja keiser käsutas kogu aeg. Aga õnneks oli presidendil õigus kord aastas armu anda.

President tuletas meelde nädalatagust õhtut kõrtsis. Selline peakski olema elu, ohkas ta. Välja arvatud lusikaga peksa saamise osa.

Devon Karikosk J. Westholmi gümnaasiumist

Robert Laht J. Westholmi gümnaasiumist

ROBERT
DOWNEY JR.
ELIZABETH
OLSEN

CHRIS
HEMSWORTH
ANTHONY
MACKIE

MARK
RUFFALO
DANA
GURIRA

CHRIS
EVANS
LETTIA
WRIGHT

SCARLETT
JOHANSSON

BENEDICT
CUMBERBATCH

DON
CHEADLE
DAVE
BAULISTA

TOM
HOLLAND
ZOE
SALDANA

CHADWICK
BOSEMAN
JOSH
BRILIN

PAUL
BETTANY
CHRIS
PIRATT

Saar

ウエス・アンダーソンによる新作
Wes ANDERSON
ius film

KINODES 13. APRILLIST

UNIVERSAL PICTURES PRESENTS

A FILM BY WES ANDERSON
COPYRIGHT © 2017 WES ANDERSON. ALL RIGHTS RESERVED.

UNIVERSAL PICTURES
DOLBY DIGITAL

Koerte

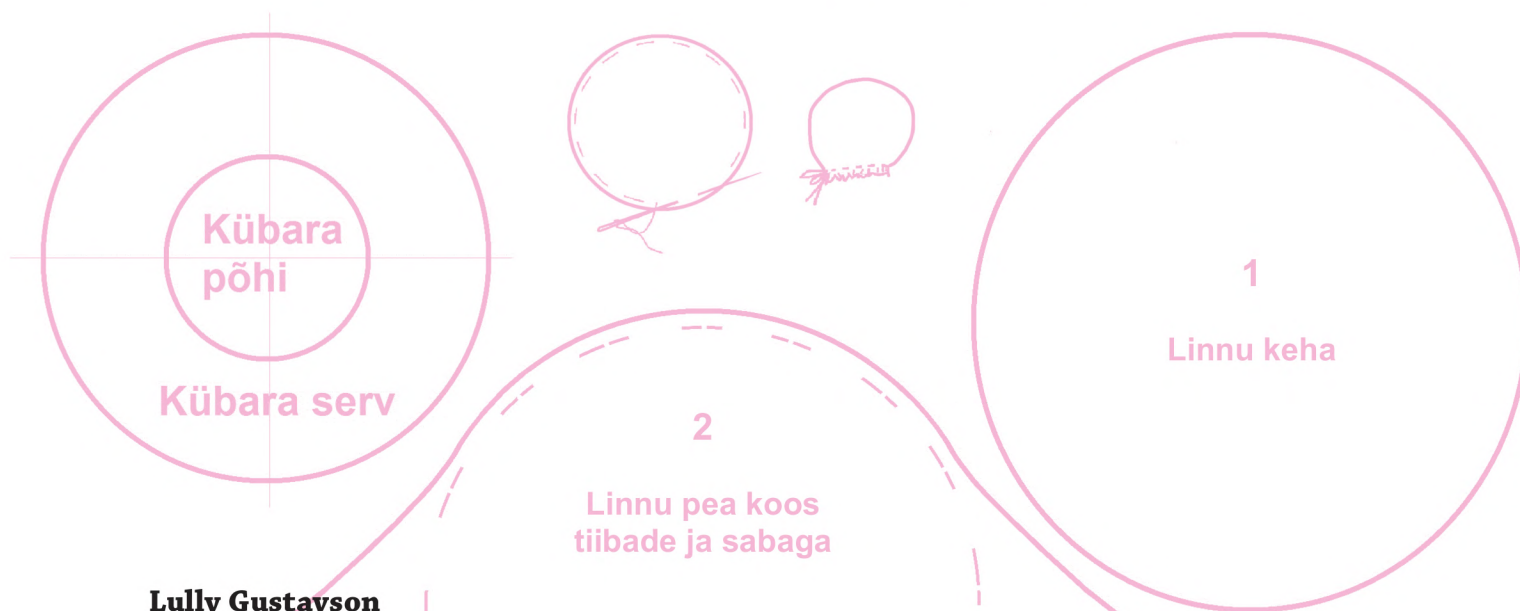

KAUNISTUSEKS LINNUT

OSAVNÄPP

Lully Gustavson

Lähenevad armsad kevadpühad – lihavõtted. Kevadet on juba funda kõiges – naeratuses, silmades, südames. Juba on poeletid täis dekoratiivseid jänkusi, tibusi, üllatusmune. Aga ikkagi on tore ka ise midagi valmistada. Mina õpetan sind meisterdama fliisriidest linnukesi. Fliis on armsalt pehme ja mõnus materjal.

1. Aseta paberist lõiked kollasele riidele, kinnita nõõpnõeltega ning lõika välja.
2. Ümmargusest riidetükist tuleb linnu keha. Aja ümmarguse riidetüki (1) äärtesse krookeniit ja tõmba see kergelt kokku.
3. Täida keha mahulise vatiiniga ja tõmba kokku nii, et jääks ainult väike ava. Kinnita niit.
4. Linnu pea tuleb teha ühes tükis tiibade ja sabaga.

Selleks aja krookeniit ümmarguse riidetüki laiuselt tiivakestega riidetüki (2) sisse ja tõmba ka see kergelt koomale.

5. Täida pea mahulise vatiiniga ja tõmba kokku nii, et jääks ainult väike ava. Kinnita niit.
6. Aseta linnu pea (2) kehale (1) nii, et krookekohad oleksid kohakuti, ja õmble omavahel kokku.
7. Lõika välja nokk ja kinnita.
8. Tee silmad litritest ja kinnita pärli abil.

Linnu pead võiks ehtida väikesed suled, karvapall, lill või väike kübar.

Külg (kübara toru)

Soovin sulle toredaid pühade-eelseid askeldusi ja häid pühi!

KOHVITOPSI TRIKK

Mustkunstnik **Ande**

MUSTKUNST

Sel aastal võttis kevade tulek ilmatu kaua aega, aga kui ta lõpuks tuli, siis täie rauaga. Äkitselt läksid ilmad palavaks – tundus, nagu ei oleks viimastel aastatel suvelgi sellist kuumust olnud.

Kui talvel oskad vaid suvesooja igatseda, siis selle saabudes kipud hoopis jahutust ihkama.

Ka Potiste kooli õpilased ei olnud selles suhtes mingid erandid. Lämmatava palavusega ei jaksatud midagi ette võtta. Kõige suurem piin oli muidugi umbsetes ja palavates klassiruumides istumine, ent ka pärast kooli-päeva lõppu oli kuidagi loid olla.

Lapsed laisklesid üheksakesi vilus, viitsimata sõrmegi liigutada.

„Tahaks midagi head...” ütles Kardo.

„No aga klapime rahad kokku ja käime poest läbi,” pakkus Leiger välja.

Aeglaselt pöörasid lapsed oma taskud pahupidi ja kraamisid sealt oma viimased sendid välja. Ega neid just palju olnud – vahest veidi üle euro. Aga asi seegi.

„Selle eest ei saa ju midagi,” arvas Neve-Rever ja teisedki olid temaga nõus. Kui pole raha, ei pea end ka palavusega poodi vedama.

„Midagi ikka saab,” lootis Kardo. „Ja ega me kõik koos minema ei pea. Tõmbame loosi.”

Pärast mõningast vaidlust nii tehtigi. Loosi tahtel selgus, et poeteeconna peab jalge alla võtma Alli-Enn.

Ootamine tundus kui terve igavik – putukad pini-sesid, päike lõomas ning Sibüllele paistis, nagu ta oleks näinud maapinnalt rohukõrt tärkamas, et samas kõrbekuumuse tõttu kollakaks tõmbuda.

Lõpuks saabus Alli-Enn tagasi, hoides käes... Topsis-täit kohvi!

„Mis asi see on?” ei tahtnud Kardo oma silmi uskuda.

„No kuule, sellise palavusega,” ei olnud ka Peerend rahul.

„Sa oleksid võinud kas või jääkuubikuid osta,” arvas Cassandra.

„Aga kõrbes elavad beduiidid joovad just palavusega teed,” kaitses Alli-Enn oma valikut. „See aitab neil keha sise- ja välistemperatuuri ühtlustada. Poes teed ei olnud, nii et ma tõi kohvi.”

„Aga meie ei ole mingid

beduiidid!” käratas Neve-Rever.

Alli-Enn põrnitses vihaselt oma kohvitopsi. Kui pilgud võiksid tappa, siis oleks kohvitops kahtlemata süssid püsti visanud.

Selle asemel juhtus aga midagi veel hämmastavamat.

Aeglaselt hakkas topsist kohv kaduma ning selle asemel ilmusid sinna sendid. Terve topsitais erinevaid münte!

Lastel jäid imestusest suud ammuli.

„Selle raha eest peaks saama vähemalt üheksa jäätist,” hindas Peerend kiirelt nii mündihunniku kui ka lastekamba suurust.

„Oh, jäätist tahaks küll,” löid ka Kardo silmad särama.

„Eks ma käin siis veel kord poes ära,” poetas Alli-Enn. Ja juba ta kaduski.

Seekord tundus ootamine pea sama pikana.

Lõpuks jõudis Alli-Enn siiski tagasi – ent käes ei olnud tal mitte üheksa jäätist, vaid üks suur, üheksa palliga jäätis.

„Ei noh, sina oled küll teiselt planeedilt,” arvas Neve-Rever.

Kuidas Alli-Enn seda tegi?

Selle triki jaoks oli Alli-Enn kohvitopsi eelnevalt ette valmistanud.

Esmalt lõi ta topsi põhja umbes nimetissõrme suuruse augu. Seejärel asetas ta topsi põhja ümmarguseks lõigatud švammi. Švammi peale pani ta ümmarguse pappketta – täpselt nii suure, et see puutus topsi seintega kokku.

Kui tops oli valmis, täitis ta selle müntidega. Üles jäi veidi vaba ruumi – sinna lasi ta poes kohvi valada.

Selle triki jaoks on just kohv kõige sobivam, kuna see

on musta värvi ning selle alt ei ole münte näha. Ole aga ettevaatlik ja kasuta kindlasti jahtunud kohvi – kuum kohv võib kõrvetada.

Kohvi müntideks muutmiseks pistis Alli-Enn sõrme topsi all olevast august sisse ja surus sealt švammi üles poole. Kui švamm tõusis, valgus kohv tekkinud pragudest läbi ning imbus švammi sisse. Ja mündid ilmusid nähtavale. Publikule tundus, nagu oleks kohv tõesti võluvael sentideks muutunud!

GURMAAN- TEO RETK

Mulluselt Sten Roosi muinasjutuvõistluselt

Kaspar Padar

Tallinna Kivimäe põhikooli 8.b klassist

Ühes vanas mahajäetud taluaias kasvas pirnipuu. Pirnipuu koore all, juurte vahel ja okstel käis vilgas elu. Seal elasid nälkjad, sipelgad, vaglad, vihmausid, mardikad, ämblikud ja üks vares. Veel elas seal hulk tigusid. Tigudel oli pirnipuu all hea elu. Kuna aed, kus puu kasvas, oli mahajäetud ja metsik, siis ei olnud keegi seal kaua aega lehti riisunud. Kõdunenud ja niiskete lehtede all oli mõnus elada ja toimetada.

Teod elasid seal ka hea söögi pärast – nimelt kandis puu igal aastal head saaki. Ühel aastal oli puu otsas eriti rohkelt pirne ja neid sadas hästi palju maha. Kogu puualune oli pirne täis. Neid oli suuremaid ja väiksemaid, natuke kärbatanud ja ilusaid priskeid. Iga viimane kui tigu sai kõhu täis, välja arvatud üks. See tigu oli hästi valiv toidu suhtes ning sellepärast allapotsatanud pirnid talle ei sobinud. Need olid ju kõrgelt kukkunud, natuke lömmis ja mullased. Ta väitis ka, et need on liiga vähe päikest saanud ja maitsetud. Temale sobis ainult parim! Tema oli peen gurmaan ja keegi ei osanud tema arvates õiget toitu hinnata.

Gurmaan-tigu oli ka üsna ebaviisakas kaaslaste suhtes. Teised teod üritasid talle pakkuda ilusamaid pirne, mis nad puu alt leidsid, aga talle need ei sobinud. Ta ei võtnud pirne vastu ja hurjutas pakkujaid halva maitse ja harimatuse pärast. Kuidas need rumalad saavad küll sellist maitsetut kraami süüa! Gurmaanile sobis vaid üks pirn ning see oli kõrgel puuladvas – ilus, priske ja punase põsega. Ta oli nõus tegema ükskõik mida selle pirni eest.

Ühel päeval sai tal oma harimatutest seltsilistest kõrini ja ta võttis ette pika retke puulatva. Mõned küll püüdsid teda takistada, kuid tema ei kuulanud manitsejaid.

Matk puulatva kestis mitu nädalat. Gurmaan-tigu koges retkel palju kannatusi. Mitu korda plaanis ta retke katkestada, aga kuna ta oli juba nii palju vaeva näinud, rühkis ta ikkagi edasi. Korra oleks ronija peaaegu puu otsast alla kukkunud, õnneks sai ta viimasel hetkel ühest lehest kinni haarata. Õnnekombel

Karin Brit Linsoo Huvikeskus Kullo näituselt

pääses ta varesse kõhtu sattumisest, sest viimasel hetkel jõudis ta oma kotta varjuda. Varesel oli kõht täis ja ta ei viitsinud teo väljameelitamisega vaeva näha.

Pärast mitmenädalast vaevalist ja katsumusrohket matka jõudis tigu lõpuks latva. Ta mölgutas juba mõtteid, mida teised teod ütlevad selle pirni kohta. Nüüd nad näevad, milline võimas tigu ma olen ja mil-list toitu ma süüa! Ta oli nii õnnelik, et hakkas õnnest lausa hüppama. Pirni söömisega otsustas ta alustada hommikul. Öösel tuli aga esimene sügistorm, puu kõikus ja raksus. Ühe suure tuulepuhangu ajal kukkus pirn alla. Märgates hommikul juhtunut, puhkes tigu nutma.

Teised teod kuulsid nuttu ning taipasid, mis oli juhtunud. Nad otsisid pirni puu alt üles ja panid lehtede vahele hoiule. Kui gurmaan kahe nädala pärast puuladvast alla oli jõudnud, ootas teda ees tema kallis pirn. See oli kukkudes küll natuke viga saanud ja ühe külje pealt mädanema läinud, aga ikkagi oli see üsna ilus pirn. Gurmaan võttis selle vaikides ja natuke häbelikult vastu, näksas paar ampsu ja pakkus teistelegi.

Kuigi gurmaani söögiretk läbi kukkus, oli sellest palju kasu, kuna puuladvast jõudis alla hoopis teine tigu. Kunagi enam ei narrinud ta kaaslasti nende harimatuse ja halva maitse pärast ega uhkustanud sellega, kui peen ja haritud ta on. Tigu oli väga õnnelik, et tal on nii toredad seltsilised. Ta lubas vaikselt omaette, et ei ole enam mitte kunagi teiste vastu kuri ega pahatahtlik.

Sandra Vungi retseptid ja fotod

Ma olen nii elevil, sest täna on mul teile kaks eriti põnevat rooga pakkuda. Üks neist on nii-nii lihtne ja sisaldab ainult ühte koostisosa! Teine nõuab jälle natuke rohkem nokitsemist, aga tulemus on seda väärt. Ilusat ja maitavat aprilli!

Lihtsad kartulikotletid

Mõelda vaid – kotletid, mille tegemiseks läheb tarvis ainult kartulit ja natuke soola. Nii et kui sul on kodus juba kartul olemas, oled ainult paari sammu kaugusel, et endale ja miks mitte perele terve kuhja maitstavaid kotlette praadida. Söö neid burgeri vahel, leiva peal, niisama või hoopis kartuli ja kastmega.

- **10 suuremat kartulit**

Koori kartulid ja riivi need jämeda riiviga. Pigista kogu üleliigne vedelik välja. Vormi väikesed ja mitte liiga paksud kotletid. Prae neid pannil kuumas õlis kõrgel kuumusel, kuni ääred on kuldpruunid. Seejärel sapsuta neile peale natuke soola, keera kotlettidel teine külg ning vähenda kuumust. Prae kotlette veel mõni minut. Mida rohkem, seda parem, siis küpseb toores kartul korralikult läbi. Lisa veel natuke soola ja eemalda valmis kotletid pannilt.

KOKKA ISE!

Mahlane vareeniku-köögiviljavorm

Vareenikud on nagu pelmeenid, aga tavaliselt on need täidetud hoopis näiteks kartulipudrugaga. Vareenikuid saab ise kodus väga edukalt valmistada, aga selle roa jaoks on isegi lihtsam need poest osta. Minu lemmikud on näiteks rohelises karbis Rimi kartulivareenikud. Kui need koos mahlaste köögiviljade ja kastmega ahjuvormi valada ja küpsetada, on tulemus ülimaltsev!

Kaste:

- **150 g india pähkleid (või 75 g päevalilleseemneid)**
- **950 ml külma vett**
- **1,5 – 2 tl soola**

Vorm:

- **2 – 3 sl õli**
- **3 sibulat (lõika neljaks ja viiluta)**
- **2 – 3 küüslauguküünt**
- **2 hiiglaslikku porgandit (riivituna 450 g)**
- **1 suurem suvikõrvits (riivituna 300 g)**
- **1,5 – 2 tl soola**
- **2 pakki külmutatud kartulivareenikuid**

Kui sul kannmikser ei ole võimas, siis leota pähkleid paar tundi või keeda 15 minutit. Seejärel purusta need koos külma vee ja soolaga ühtlaseks valgeks vedelaks kastmeks. Jäta kaste praegu kõrvale. Pane ahi 200 kraadi peale kuumenema. Aja sügavam pann kuumaks. Vala sinna õli ja lisa sibulaviilud. Prae paar minutit. Lisa hakitud küüslauguküüned. Prae minutike. Lisa riivitud porgandid. Prae minutike. Lisa riivitud suvikõrvits ja sool, sega ning prae umbes 5 minutit, kuni porgand ja suvikõrvits on kahanenud ja pehmemad. Maitse ja lisa vajadusel soola. Sega külmutatud vareenikud pannil valminud köögiviljaseguga läbi. Määri keskmine sügavam ahjuvorm (võid kasutada ka mitut väikest vormi) õliga. Vala vareeniku-köögiviljasegu ahjuvormi ning kõige peale kalla india pähkli kaste. Küpseta vähemalt tund aega või kui kasutad väikesi vorme, siis vähem. Et küpsuses täiesti kindel olla, urgitse üks vareenik vormist välja ja maitse, kas tainas on läbi küpsenud.

				Eve	riik, mille pealinn on Oslo	ametlikud paberid	Lembit suur rühm laevu
				riik, mille pealinn on New Delhi			
				riik Põhja-Euroopas			
				arukas			
							Iko Maran
							volt mesilaste maja, mesipuu
							amper ja või ••
				Tõnu Tepandi nimed inglise keeles			
heina-ritsikas		Ragne	vana- ja uusaja vaheline periood	hobuserauakujuline täht	••• ja taat		
Oskar		tunnen hirmu		Astrid Reinla	esimene õpik		Iiris
aasta		Tõnu Kaljuste		Ralf			palume härdalt
				“...põõsa juure all eluruum tal sügaval.”			
				tööriist			
laeva päraosa sissepääs; väljapääs				ärevus, ähmis olek			terav kaste; ladina-ameerika tants
				Anna Haava			
Tuuli		ilu					
liiter		väike infohulk 8 bitti					
August Kitzbergi näidend				suurte hammastega viil		mina	
•••koda				Eesti Raamat		kapsa... linna... meeles...	
linnavalitsuse hoone							
kuri, kiuslik					tonn	hõreda kammi moodi täht	sekund
					Aadam	Dolores	meeter
see tähendab			metsast maad põlluks harima				

Ristsõna koostas Ilmar Tuul

Vastus saada toimetusse enne **5. maid 2018!**
Parimatele auhinnaks „Minul on” CD.

VÄIKE APRILLIIN

MÕISTATA

Lembitu mõistatus

#103
03.2018

Kevade saabudes veetis vanaema Eleanore pea kõik oma vabad hetked aias.

Lilled ei tahtnud sel aastal aga kohe kuidagi õitsema hakata. Tundus, nagu oleks neil aega küll - puud olid juba kenasti lehte minemas, ent avanevaid õienuppe ei olnud ega olnud.

Ühel päeval teatas vanaema aga õnnelikult: "Lilled hakkasid õitsema! Kõik õitsvatest lilledest, välja arvatud kaks, on nartsissid. Kõik õitsvatest lilledest, välja arvatud kaks, on krookused. Kõik õitsvatest lilledest, välja arvatud kaks, on tulbid."

Mitu lille aias õitses?

Eelmine mõistatus

Eelmise mõistatuse lahenduseks on, et õun, dattel, apelsin ja kirss on puuviljad, banaan aga mitte.

Banaane kannavad tegelikult hoopis maailma suurimad rohttaimed.

Seekordse vastuseni jõudmiseks on aega terve kuu - lahendus koos uue mõistatusega ilmub järgmises ajakirjanumbris.

1. Väikekoovitaja võib lennata ühtejärke kuni

- a) 4 km
- b) 400 km
- c) 4000 km

2. Hüatsindisorte on aretatud umbes

- a) 5000
- b) 500
- c) 50

3. Eesti Loodusmuuseumis võib vaadata näitust

- a) „Müstiline Venemaa“
- b) „Müstiline kõrbemaastik“
- c) „Müstiline ürgmeri“

4. Iloni Imedemaal avatud näituse nukumajade omanik on

- a) Heljo Mänd
- b) Heli Mänd
- c) Helle Laas

5. Ookeanid aitavad Maal lahti saada üleliigsest

- a) hapnikust
- b) vesinikust
- c) süsihappegaasist

6. 1. aprillil 1972 Flamingo Zoost leitud Loch Nessi koletis osutus

- a) merielevandiks
- b) merekaruks
- c) krokodilliks

7. 1. aprillil 2008 lubas Kanada lennufirma WestJet oma lennukites sisse seada

- a) restoranid
- b) raamatukogud
- c) magamiskabiinid

8. Noorte Kotkaste ja kodutütarde lipukirjaks on

- a) Elame veel!
- b) Alati valmis!
- c) Üks kõigi, kõik ühe eest!

Vastused saad välja uurida just sellest ajakirjanumbrist.

Ootame vastuseid hiljemalt **5. maiks 2018!** E-kirjade puhul palume lisada oma kodulinna või -küla nimi, ja muidugi ka iseenda ees- ja perekonnanimi, muidu ei saa me ju preemiaid välja jagada. Õigete vastuste saatjate vahel loosime välja lähedaid auhinnaraamatuid.

Leiutas ja kogus **Jüri Paet**

PAETISME

Õnn on kolmetäheline sõna.

Musitseerima tähendab musi andma.

Sõja korral tuleb säilitada rahu.

Lollustega saab iga loll hakkama.

Politseinikeks õppijaile kingitakse „Võmmi aabits“.

Osa inimesi on meil nagu linnud, kes talveks soojale maale lendavad.

Mokakohv pole igaühele mookamööda.

Kas nakatav naer on nakkushaigus?

Eesti majanduse stabiilsuse asemel valitseb debiilsus.

Kõige enam soolaseid suutäisi saab merevees ujudes.

• • •

Magas prillidega, et paremini unenägu näha.
Luuletaja dieet – ei ühtegi luulerida päeva jooksul.

Inimene on see, kes naerab.

Mida hullem on elu, seda ilusamad on unistused.

Kui sul pole kusagil elada, siis ela teiste südames.

Ärge elage hästi, halastage naabritele.

Paradiisis on kõik olemas peale elu.

Mida rohkem elult võtad, seda vähem teda alles jääb.

NAERU-USS

*
Ema pahandab väikese pojaga: „Juku, miks sa oma kaisukaru külmkappi panid?”
„Seepärast, et ma tahaksin temast jääkaru aretada!”

*
Väike Juku hüüatab aknast välja vaadates: „Vaata, emme, värvuke! Kas sul saia on?”
„Ei ole, sai sai otsa,” teatab ema pahaselt. „Söö ilma saia!”

*
Õpilased kogunevad aulasse, kus esineb päästeteenistuse töötaja.
„Armsad õpilased!” teatab mundrimees. „Nagu te ehk teate, juhtus hiljuti teie kooli ees asuval tiigil suur õnnetus: üks poiss, kes ei arvestanud sellega, et kevadine jää on rabe ja nõrk, läks tiigile uisutama ja oleks äärepealt uppunud. Õnneks juhtus tiigi ääres viibima teie kooli õpilane Juku, kes kiskus poisi ennastsalgavalt jää alt välja, tiris ta kaldale, raputas kuivaks ning võttis poisil uisusaapad jalast. Räägi meile, Juku, kuidas sul tekkis mõte kangelasstegu sooritada?”
Juku mõtleb veidi ja tunnistab siis: „See mõte tekkis mul kohe, kui mulle meenus, et laenasin rumalast peast sellele hädavaresele oma uusi uiske...”

*
Juku teatab pinginaabrile: „Aga mina saan endale õige pea väikevenna!”
„Palju õnne! Aga oled sa selles kindel, et see on vend ja mitte õde?”
„Surmkindel! Möödunud aastal, kui ema haiglas oli, saabus ta sealt koos pisikese õega, aga üleile läks haiglasse mu isa!”

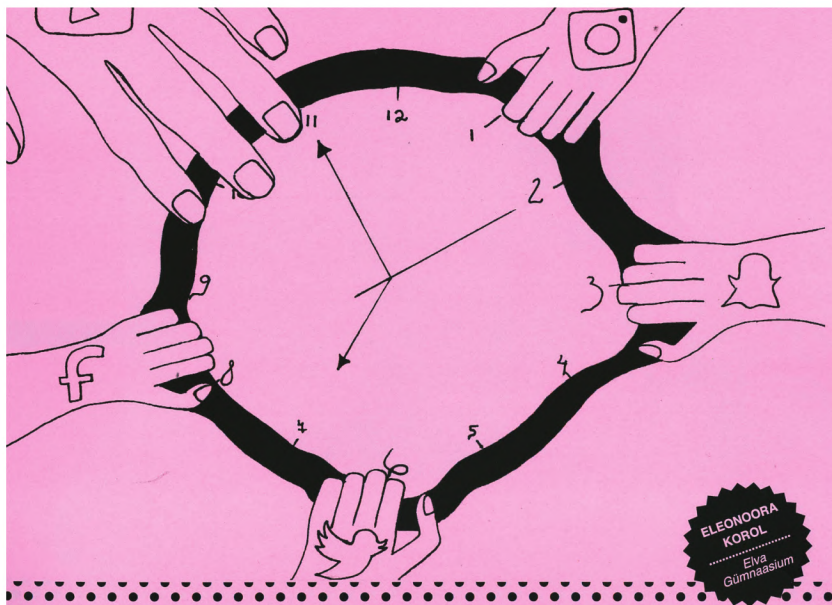
*
Klassiõpetaja telefon heliseb ning krägisev hääl teatab: „Kahjuks ei saa Juku täna kooli tulla – tal on väga tõsine haigus!”
Õpetaja: „Vabandust, aga kes räägib?”
„Minu isa!” kõlab vastuseks.

*
„Kas tead, ema, et täna läks keegi koolist koju minu jopega?”
„Mis sa räägid, Juku? Kes see küll sihuke veidrik oli, kes sinu vana määrdunud jakki endale tahtis?”
„Ei tea – mina jõudsin esimesena riiehoiuse valida!”

*
Esimeses tunnis teatab Juku silmi hõõrudes oma sõbra-mehele: „Tead, ma õppisin eile öösel kella poole kolmeni!”
„Kas tõesti?” imestab sõber. „Ja millal sa õppimist alustasid?”
„Veerand kolm!” tunnistab Juku.

*
„Mitu tundi sa, poiss, päevas magad?”
küsub kooliarst.
„See oleneb sellest, mitu tundi meil koolis on!” vastab Juku.

*
Õpetaja pahandab: „Juku, miks sul on kodused tööd jälle tegemata?”
„See on ema süü, õpetaja,” teatab Juku.
„Tema ei luba mul rasvaste kätega vihikuid puutada!”

Iloni Imedemaal nukumaju imetlema!

Foto: Erakogu. Heli Mänd oma näitusel lisaku muuseumis.

1. aprillist 1. maini toimub Iloni Imedemaal nukumajade näitus. Kunstiõpetaja Heli Mänd toob kuuks ajaks Haapsalusse oma kollektsiooni erinevas suuruses ja vanuses nukumajadest koos sisustuse ja nukkudega. Vanimad majad on peaaegu 100-aastased, uuemad päris kaasaegsed. Majad on valmistatud puidust, vineerist, plekist, plastmassist, kartongist ja vanast kohvrast. Kogus

leidub maju nii Eestist, Rootsist, Saksamaalt, Inglismaalt kui ka Venemaalt. Näitusel on tutvustavad tekstid mõnedest maailmakuulsatest nukumajadest ja nukumaju tootvatest firmadest ning õpetusi, kuidas ise lihtsalt taaskasutatavatest materjalidest nukumaja teha. Nukumajade kollektsioon on vaid osa kunstiõpetaja Heli Mändi mänguajakogust, kus kokku üle 7000 eseme. Lisaks nukumajadele saab Iloni Imedemaal näha ka pabernukke.

Näitusele pääseb Iloni Imedemaa piletiga (5 €).

Näitusega kaasneb haridusprogramm kooli- ja lasteaia-gruppidele „**Kodud mängult ja päriselt**”. Programmi käigus saavad lapsed teada, kes on kollektsionäär. Jagatakse teadmisi nukumajade ajaloost ja võrreldakse nukkude kodusid päris kodudega. Pärast näituse külastust meisterdavad lapsed endale nukumaja toa ja saavad iseseisvalt mängida Iloni Imedemaa mängutoas. Programmid toimuvad ettetellimisel. Broneerida saab e-mailiaadressil imedemaa@salm.ee või telefoni teel 58362803.

UUDISED

Loodusmuuseumisse ürgmere saladusi avastama!

Kui sa pole veel käinud Eesti Loodusmuuseumis, siis peaksid seda kindlasti tegema: nimelt on seal avatud erakordselt põnev näitus „**Müstiline ürgmeri**”, ning lisaks kõigele muule ootab uudishimulikke veel virtuaalreaalsuse kino, kus saad „päriselt” sukelduda põnevale ajaraunakule – ja seejuures pole sul vaja sukeldumisvarustust kaasa vedada.

Näitus ja virtuaalreaalsuse film „Müstiline ürgmeri” tutvustavad Eesti ala geoloogilist ajalugu ning viivad külastaja rännakule mitmesaja miljoni aasta tagusest ajast tänapäeva. Rännaku jooksul saab näiteks reisida läbi perioodi, mil Eesti ala katsid troopilised veed ja korallid, uudistada hiidroomajate valitsusaega ning kogeda Maa ajaloo kõige pikemat jääaega. Üks näituse kuraatoritest Sander Olo ütleb: „Tänaseks on loodusmuuseumis ürgmere saladustega tutvunud umbes 70 000 inimest ning kuna huvi on endiselt suur, otsustasime näitust algselt plaanitud kauem lahti hoida.”

„Müstilist ürgmerd” saab külastada 30. septembrini 2018. Septembri lõpuni saab osaleda ka näituse raames toimuvatel üritustel ning tellida temaatilisi sündmuste- ja haridusprogramme.

AVASTA ENDAS GEENIUS!

KUUMENEV MAAILM

Hull Teadlane

Tartu Ülikooli muuseum, hullteadlane.ut.ee

Paljudele teist ilmselt ei tule uudisena, et meie planeedil on toimumas suured kliimamuutused, mis tulevad Maa keskmise temperatuuri tõusust. Sellega tegelemine on praegu üks inimkonna suurimaid katsumusi ja seepärast räägitakse sellest palju. Juba täna on tihened nud tormid, põuad ja metsatulekahjud, sulanud suur hulk jääd ja merevee tase tõusnud. Tulevatel aastakümnetel muutuvad probleemid järjest suuremaks, eriti vaesemates piirkondades, kus on raskem muutustega toime tulla. Kuid miks Maa soojeneb, mida selle muutmiseks tehakse ja mida saaks paremini teha?

Maa kliima muutub, selles ei ole midagi uut. Ilmselt olete kuulnud, et umbes 12 000 aastat tagasi lõppes jääaeg, enne seda oli Eesti ja teised Põhja-Euroopa alad jääga kaetud. Sellest tulenevalt arvavad paljud inimesed, et praegune maailma üldine soojenemine ja sellega kaasnevad kliimamuutused on samuti Maa tavaliste

kliimamuutuste osa, teised aga väidavad, et praegu kliimamuutusi üldse ei toimu. Loomulikult suurem osa teadlasi ei nõustu kummagi väitega, kuid väärib mainimist, et isegi kui suurem osa teadlastest arvaks, et inimeste mõju on kliimamuutustes tõenäoliselt väike, oleks siiski ilmselt suurem osa neist selle poolt, et vähendada enda mõju nii palju kui võimalik. Miks?

Sest fossiilkütused saavad varem või hiljem otsa ja tuleb üle minna jätkusuutlikele tehnoloogiatele, seega nende pigem varem kui hiljem kasutusele võtmine ei riku suurt midagi. Samas, kui kliimamuutused on inimeste põhjustatud ja neid saanuks ära hoida, on kaotus tohutult palju suurem. Teiste sõnadega öeldes oleks kliimamuutustega mitte tegelemine üks ääretult rumal eksperiment, kus võidame natuke majanduslikult, aga on võimalus, et tekitame tervele planeedile väga suuri kahjusid.

Mis siis teadlaste arvates kliimamuutusi tekitab? Otseselt vastates: lennukitega lendamine, autodega sõitmine, fossiilkütustest elektri tootmine, massiline karjakasvatus ja vihmametsade põletamine. Need tegevused paiskavad meid ümbritsevasse õhku kasvuhoonegaase (fossiilkütuste ja vihmametsade põletamisest süsihappegaas CO_2 ja karjakasvatusest metaan CH_4), mis tekitavad kasvuhooneefekti. Kasvuhoonegaasid on tegelikult kõik gaasid, mis koosnevad rohkem kui kahest aatomist. Seega õhus kõige tavalisemad gaasid N_2 ja O_2 kasvuhoonegaaside alla ei kuulu, küll aga H_2O ehk vesi, mis tekitabki suurema osa kasvuhooneefektist (umbes 70%). Veeauru hulka õhus inimtegevus aga väga tugevalt ei mõjuta, seepärast on sellest ka vähem juttu kui teistest kasvuhoonegaasidest. Aga kuidas need gaasid Maad soojendavad?

Kõik soojad asjad, kaasaarvatud Maa ja Päike, kiirgavad soojuskiirgust vastavalt oma temperatuurile. Kuumalt Päikeselt kiirgav soojuskiirgus on suurelt osalt meile silmaga nähtav valgus, mis läbib kasvuhoonegaasid vabalt, kuid jahedalt Maalt kiirgav soojuskiirgus on infrapunavalgus, mis kasvuhoonegaasidest vabalt läbi ei pääse, vaid neeldub. Selle tulemusel soojenevad need kasvuhoonegaasid ja hakkavad ise ka infrapunavalgust kiirgama - osa sellest tagasi Maa suunas. Seda edasi-tagasi pörgatamist kutsutaksegi kasvuhooneefektiks ja mida rohkem on kasvuhoonegaase, seda rohkem seesugust pörgatamist toimub. Kasvuhoonegaasid ja kasvuhooneefekt on mõlemad tegelikult eluks Maal väga vajalikud, sest ilma nendeta oleks temperatuur Maal umbes -18°C , mis tähendaks seda, et Maa oleks üleni jääs. Seda tasub tähele panna, kuna inimtegevus mõjutab kasvuhooneefekti tugevust küll üpris vähe, kuid kasvuhooneefekti mõju üldiselt on nii suur, et isegi väikesed muutused tähendavad inimeste jaoks suuri muutusi. Arvatakse, et juba praeguseks on õhus nii palju rohkem kasvuhoonegaase, et Maa soojeneb ühe või kahe kraadi võrra. Õnneks aitavad ookeanid üleliigsest süsihappegaasist lahti saada, kuid mitte piisavalt kiiresti. Peame siiski oma iga-aastast kasvuhoonegaaside õhku paiskamist kõvasti vähendama. Eriti sellepärast, et teatud piirist võib kuumenemine minna eriti tõsiseks. Teadlased on leidnud juba mitu ohtliku olukorda, mis võivad Maa soojenemisel tekkida ja soojenemist veelgi kiirendada. Siis me ei võitleks enam iseenda hoolimatuse, vaid tõsisemate probleemide vastu. Mida siis teha?

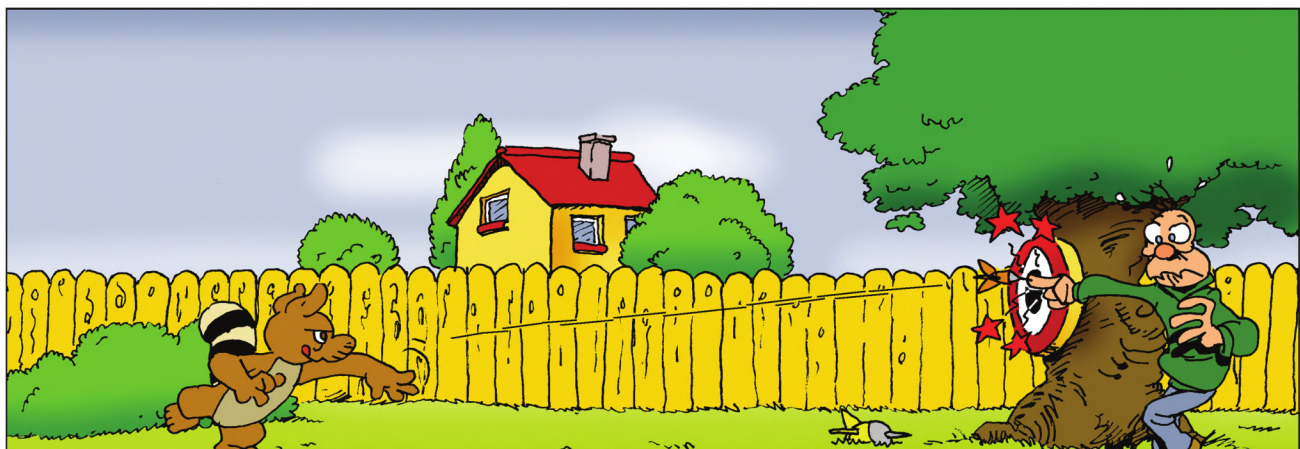
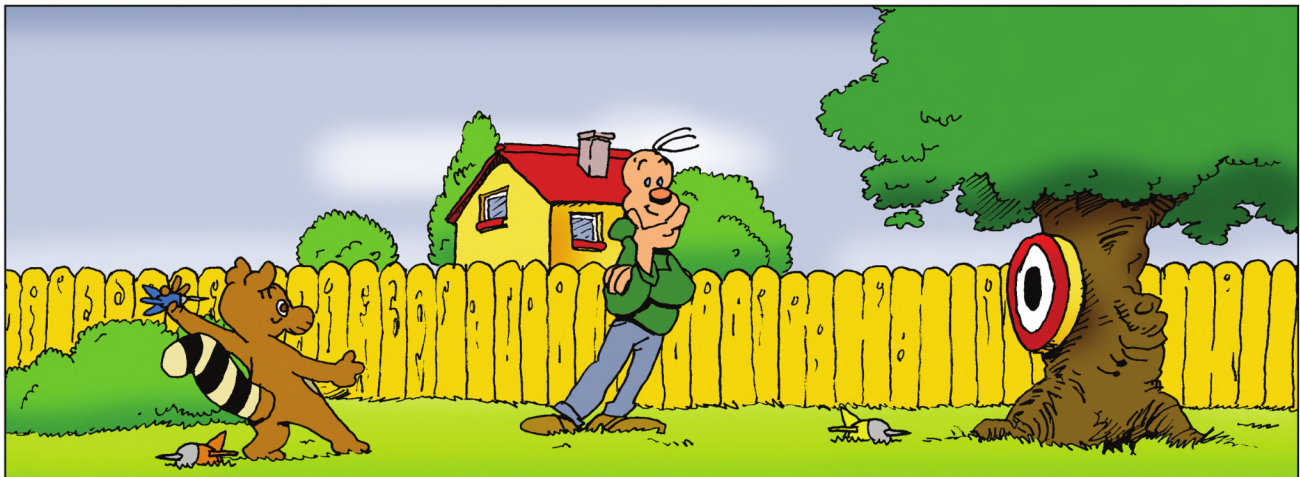
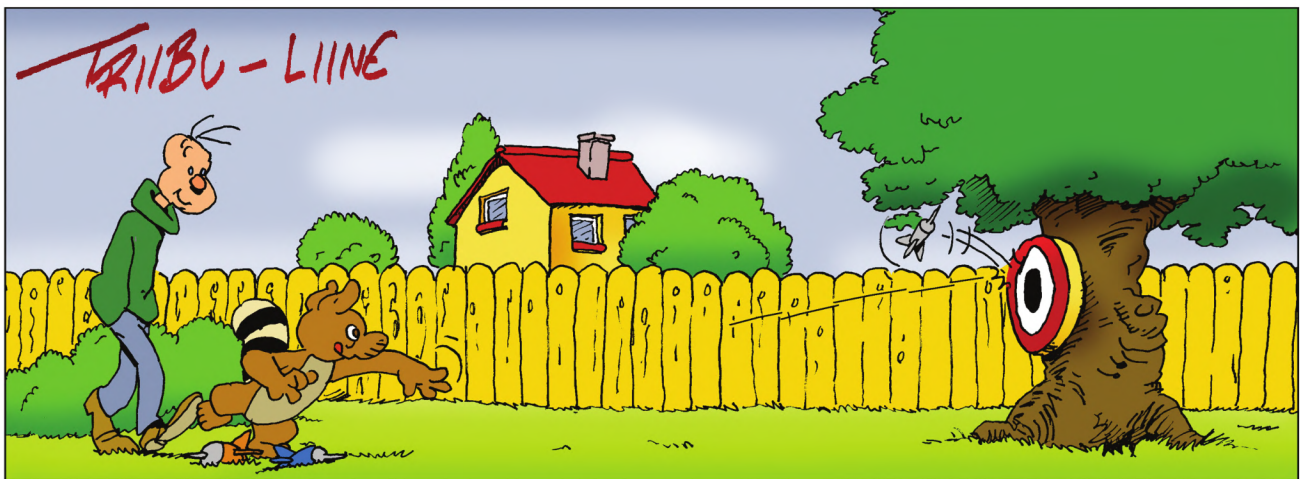
Loomulikult on riikidel üle maailma vaja teha koostööd ja probleemiga tegelda, kuid ka tavalised inimesed saavad kaasa aidata. Lihtsaimad viisid on toetada rohelist energiat, kui võimalik, siis sõita auto asemel ratta-

Mis siis teadlaste arvates kliimamuutusi tekitab? Otseselt vastates: lennukitega lendamine, autodega sõitmine, fossiilkütustest elektri tootmine, massiline karjakasvatus ja vihmametsade põletamine.

ga, tarbida võimalikult vähe palmiõlitooteid (palmiõli tootmiseks põletatakse massiliselt vihmametsi), lennata võimalikult vähe ja tarbida vähem liha või vähemalt veiseliha asemel näiteks kanaliha. Miski ei ole lootusetu, kuid samamoodi jätkata oleks tõepoolest kõige rumalam eksperiment maailmas.

„Rampage: Purustajad”.

KINOÜLDISED

LÄHEB SUUREMAT SORTI MADINAKS!

Naljakuul tuleb kinno nii palju uusi filme, et asume kohe asja kallale, ilma igasuguse naljata! Nali naljaks, tegelikult on esimeseks filmiks kohe animakomöödia „**Lino**”, mille nimategelane esineb kassikostüümis laste sünnipäevapidudel, aga on õnnetu ega taha enam niimoodi jätkata. Käik võluri juurde ei too kaasa loode-tud lahendust, sest järgmisel päeval ärkab mees... suu-re kassina! Nagu ikka, räägivad ka selle filmi tegelased sulaselges eesti keeles. Täiesti uskumatule teekonnale viib meid dokumentaalfilm „**Maa: Üks imeline päev**”. Nagu pealkirigi ütleb, leiab kõik selle filmi jooksul nähtav aset üheainsa päeva jooksul meie kaunil helesinisel planeedil. Üks päev. Üks planeet. Lõpmatu ime.

Imede asemel leiavad aset imelikud lood seikluslikus koletisefilmis „**Rampage: Purustajad**”. Mürakas superstaar Dwayne Johnson mängib selles loomateadlast, kelle parimaks sõbraks hõbeselg-gorilla George. Nende suhe saab paraja põntsu pärast seda, kui geneetilise eksperimendi tagajärjel kasvab rahumeelsest George’ist märatsev hiiglane. Ning taga hullemaks, sama on juhtunud veel mitme loomaga, kelle märatsemisele piiri panemiseks on vaja ajaga võidu joostes töötada välja vastumürk, mis loomad jälle normaalse-tesse mõõtudesse tagasi tooks.

Hoopis vaoshoitumas toonis lugu on isevärki nuku-film „**Koerte saar**”, mille tegevuspaigaks on tuleviku Jaapan. 12-aastane kartmatu poisiklutt Atari Kobayashi kihutab tibatillukesel lennukil prügisaarele, kuhu on pagendatud kõik Megasaki City koerad, sealhulgas tema neljajalgne ihukaitsja Spots. Lennuõnnetus, kari krantse ja kuri linnapea viivad noore kangelase teekon-nale, mis võib muuta terve hiigellinna tulevikku.

Tulevikust, täpsemalt külma talve üleelamisest,

„Maa: Üks imeline päev”.

on huvitatud ka multika „**Tinno**” nimategelane, oma parvest maha jäänud linnupoeg, kes ei oska üksinda lõunasse lennata. Seetõttu paneb ta kõik oma lootused saladuslikule Paradiisiorule, mis olevat ideaalne varjupaik neile sulelistele, kes pole enne talve tulekut lõunasse jõudnud.

Aprillikuule paneb piraka punkti superkangelaste superfilm „**Tasujad: Igaviku sõda**”. Selles filmis tulevad kokku Raudmees, Must Panter, Kapten Ameerika, Thor, Hulk, Must Lesk, Ämblikmees ja paljud teised tuntud kangelased, et peatada meie maailma ähvardav kurikael Thanos, kelle eesmärgiks on saada enda valdu-sesse igavikukivid, mis muudaksid ta korrapealt kõige vägevamaks elusolendiks terves universumis.

Maikuus ootavad hoopis uued seiklused, sealhul-gas kauges, kauges galaktikas, kuhu meid viib hoogne kosmosevestern „Solo: Tähesõdade lugu”. Aga sellest kõigest juba järgmises numbris. Kohtumiseni kinos!

Kinokuju

Nimi: Viktoria Siigur
Vanus: 18
Kool/klass/elukoht: Viljandi gümnaasium,
12. klass, Mõisaküla linn

TEATER ON MAAGILINE KOHT

• Palun räägi oma hobist!

Kõige laiemas mõistes on mu hobiks teater, sest kuigi alustasin näitlemisest, on mulle viimasel ajal hakanud meeldima ka lavastamine, dramaturgia ja etenduskunstid (*performance*). Näitlemas käin kord nädalas, iga reede õhtul on kolm ja pool tundi proovi, kus tegeleme oma praeguse lavastusega, mängime meeskonnamänge, teeme üldfüüsilist trenni ja hääleharjutusi, etüüde.

• Mis selles huvitavat on?

Näitlemine ja üldse lavaga tegelemine aitab õppida tundma nii iseennast kui ka teisi. Tuleb osata kuulata ja märgata enda ümber toimuvat ja käituda vastavalt sellele, sest alati ei juhtu nii, nagu stsenaariumis ette on nähtud. Näiteks eelmisel aastal unustasime ühed rekvisiidid lava taha ning pidime laval trupina lahenduse leidma. Samuti aitab teater end avada ja muutuda julgemaks, sest iga kord leiad mõne uue viisi eneseväljenduseks või seisad mõne hirmuga silmitsi. Lisaks on teater maagiline koht ja laval on kõik võimalik, mistõttu olla osa sellest loomest on ettearvamatult.

• Kus sa sellega tegeled?

Sattusin neli aastat tagasi poolkogemata Tiitu Mägi juurde KutiMuti stuudiosse, kuna tahtsin teatriga rohkem tegelda ja näitering tundus hea loogilise algusena.

• Kes su eeskujud on?

Mulle meeldivad väga Kanada *performance*-kunstniku Terence Kohi installatsioonid, ent sellist suurt eeskujut pigem pole. Minu vaadetega sobivad kunstnikud ja teatritegijad, kes lähenevad lavale abstraktselt, siiralt ja minimalistlikult. Eestlastest meeldivad mulle väga kadrinoormetsa tööd ja Jim Ashilevi kirjutised.

• Kas oled seoses näitlemisega pidanud ka millestki loobuma?

Ma ei leia, et oleksin pidanud mingeid väga suuri ohverdusi tegema, sest hakkasin näitlema just siis, kui olin lõpetanud purjetamise, mistõttu oli see õhtupoolik mul vaba ja nüüdseks olen sellega lihtsalt nii arvestanud. Üldiselt igasuguste projektidega tegeles muidugi vabast ajast, ent see on alati seda väärt ja ma ei tea, kas ma teeksin selle ajaga midagi oluliselt põnevamat.

• Mida teie trupp teinud on?

Oleme trupiga käinud päris paljudel teatrfestivalidel ja igalt poolt ka midagi saanud, ent minu jaoks on alati olnud olulisem lavakogemus ning võimalus endale midagi tõestada. Kõige emotsiooniderohkem on tavaliselt olnud Soome teatrfestivali Rampikuume, kus saime töötada ka teistest rahvustest noortega. Sellel aastal lõin ideestiku ja aitasin kaaslavastada ühte omaloomingulist jutustust õudusunenäost, millega esinesime teatrfestivalil Teenifest ja astume üles ka vabariikliku kooliteatrite festivali Tallinna voorus märtsi lõpus ja Rakvere balletipäevadel aprillis.

• Milliseid hobbisid sul veel on?

Kuigi praegu läheb suurem aeg kooli lõpetamise peale, püüan alati leida aega, et käia ujumas ja lugeda. Veel meeldib mulle joonistada ja kirjutada.

• Kas soovidki näitlejaks saada või on plaanis mõni muu idee?

Praegu on täpsed teed veel lahtised, sest ootan oma ülikoolidelt vastuseid ja konkursid veel käivad. Üldine suund jääb samaks: tahan teatriga ka tulevikus tegelda, ilmselt rohkem lavastades või lavadele kirjutades.

• Mida ütleksid lõpetuseks?

Kui sa ei tea, kuhu minna, viib iga tee selleni.
(Lewis Carroll)

Unimütside lennumõnud

Täpselt 10 aastat tagasi teatas Kanada lennufirma WestJet, et alates 1. aprillist 2008 hakatakse neile, kes lennureisil rahulikult omaette tukastada soovivad, pakkuma toredat

uinakuvõimalust magamiskabiinide näol. Boeing 737, kus reisijatele toredat teenust lubati, ümber ehitamist polevat vajanudki – magamiskabiinideks olevat kohandatud need riiulid, kuhu tavaliselt paigutatakse pagas. Unimütside lisateenuse hinnaks märgiti 12 dollarit. Kõigile, kes telefoni teel magamiskabiinide kohta aru päris, vastati aga üheainsa sõnaga: „Aprill!”

Iga kooli õuele paberipuu!

Šveitslased andsid 1. aprillil 2008 teada, et nende teadlased on rohkete katsete tulemusel saanud hakkama äärmiselt kasuliku leiutisega, mis säästab loodust ja annab paberitööstusele uue suuna: paberi valmistamiseks pole vaja enam puid langetada ega puitu töödelda, sest targasti aretatud paberipuud

kannavad neljakandilisi lehti, mida saab kuivatatult kohe kirjapaberina pruukida.

Sõnajalg-ämblik

Kui juba teadlased kord hoogu satuvad, siis on neid raske peatada – eriti 1. aprillil. Sellel päeval on nad osavad ka uute loomaliikide aretamisel: rahva rõõmuks saadi hakkama ämbliku ja sõnajala ristamisega, mille tulemusel sündis terve rida omapäraseid ämblik-sõnajalu. Mida ämblikud ise

sellest arvasid, pole teada.

Uute liikide nimekirja kanti veel kustukummipuu, hiidrosin, koerlõvi ja leemurkass. Kahjuks sobib seda nimekirja kasutada ainult 1. aprillil...

Aprillitüing täiskasvanutele

1. aprillil 1950 teatas Norra ajaleht Aftenposten, et firma Vinmonopolet on ootamatult saanud Prantsusmaalt suures koguses veini, mis on küll väga kvaliteetne,

kuid kahjuks pudeldamata. Et peen joomaaeg ei rikneks, siis müüvad selle firma poed veini 75 %-lise allahindlusega, kuid ostjad peavad kauplusse tulema oma taaraga. Et allahindlus kehtis ainult 1. aprillil, siis ootas poodide avamisel ukse taga juba kenake järjekord – igal ostjal kaasas kas purk, mannerng või ämber. Teadagi lahkusid nad kõik tühjade kätega. Oleks pidanud ikka kõigepealt kalendrisse vaatama!

Koletis nalja ei armasta

1. aprillil 1972 teatasid kogu maailma ajalehed sensatsioonilist uudist: müstiline Loch Nessi lohe on leitud – aga kahjuks

surnuna! Yorkshire'i Flamingo zoopargi töötajad olid kadunukese leidnud oma tööpaiga territooriumil ega jõudnud ära imestada, kuidas lohe maismaale sattus. Nad tahtsid koletise surnukeha toimetada sinna, kuhu ta nende meelest kuulus – Lochi järve äärde, ja küllap oleksid seda teinudki, kui neid poleks takistanud Šoti politsei. Pärast „lohe” põhjalikku uurimist avastati, et tegu oli hoopis suure merielevandiga, kelle elupaik peaks olema Atlandi ookeanis, aga mitte järves... Tõde selgus õige peagi: Flamingo pargi töötaja John Shields teatas, et tahtis oma kolleegidele aprilli teha ning toimetas Dudley loomaaias nädal tagasi surnud suure hülge laiba külmutatuna Lochi järve lähedusse. Alles siis, kui politsei hakkas asja uurima, taipas mees, et nali läks üle piiride. Lausa üle riigipiiride!

JÄRJEHOIDJA

Tommi otsib sõpra

Anne Grave jutustus „Tommi”

pajatab seitsmeaastasest poisist, kes elab koos oma emaga Tallinnas ning tunneb ennast koolis ja koduski üksildasena – emal on vahel pikad tööpäevad ja oma isast ei tea poiss midagi. Kuigi ka naabripoiss Kaido õpib samas koolis, ei tule Tommil temaga sõbrustamisest midagi välja. Hästi tunneb poiss ennast üksnes vanaema-vanaisa juures, kus teda ootab koer Krässu. Kuid mõne aja pärast hakkab seni ülbena tundunud naabripoisski Tommi vastu huvi tundma. Nüüd muutub Tommi elu huvitavaks, ning kõige toredam on see, et ta ema ei olegi enam selle vastu, et perre võetaks kutsikas.

Raamatu illustreeris **Anu Kalm** ning avaldas kirjastus **Tammerraamat**.

sena, aga lood, mis Andy ja Terryga onnis juhtuvad, on ikka päris põõrased. Selleks, et lugeja saaks poiste mängudest aimu, on raamatus lõbusaid pilte rohkemgi kui teksti. Puudub ainult hoiatus, et lugejad poiste tegusid kodus järele ei teeks: vaevalt et emad rõõmutsaksid, leides kodust inimsööja-haidega tünni või limonaadipurskkaevu. „13-korrukselise puuonni” tõlkis **Anna-Magdaleena Kangro** ja kirjastas **Pegasus**.

Doktor Dolittle'i mantlipärija Mati

Priit Põhjala, kes oma esimeses lasteraamatus jutustas murdvargast vanaisast, valis ka oma järgmise jutustuse „Onu Mati, loomaarst”

nimikangelaseks üksjagu veidra tegelase. Doktor Dolittle võib rahus pensionipõlve pidada, sest onu Mati saab suurepäraselt hakkama nii loomade, lindude kui ka putukatega. Tema tegusad päevad ei alga äratuskella helina, vaid kuke kiremisega, ning vannimõnusid ei jaga ta kummipardi, vaid hoo- pis elusa hanega. Teadagi ei ole sellise kummalise onu sõbradki tavalised inimesed – nende seas on näiteks jäneseid kübarast võttev mustkunstnik, maailma rikkaim koer, kükke teha armastav president... Lõbusale raamatule, mille avaldas kirjastus **Tänapäev**, tegi pildid **Anni Mäger**.

Ajarändurite uus teekond

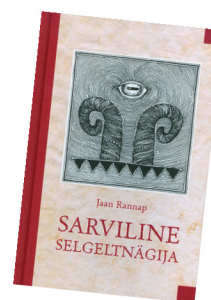
Ilmar Tomuski Ajarändurite sari on jõudnud juba kolmanda raamatuni, mis kannab salapäraselt pealkirja „Universumi saladused”.

Eelmistest raamatutest lugejale tuttavad Anete, Mariliis, Toomas ja Kent võtavad seekord ette teekonna meie ajaarvamise algusesse. Kahe tuhande aasta taha rändamine käib suurte kogemustega lastel kergelt, kuid kauges ajas pole just kerge toime tulla. Aga noored ajarändurid on teadagi hakkajad. Kohtutakse põnevate isikutega ning saadakse teada universumi saladusi. Põnevusest igatahes puudust ei tule. Sarja kunstnik **Hillar Mets** annab oma piltidega loole põnevust juurde.

Suur sõraline Luigevillas

Jaan Rannapi raamatutest on lugu pidanud nüüdseks juba mitu põlvkonda: kindlasti elasid ka sinu vanaisa-vanaema kaasa tema lõbusatele koolilugudele ja küllap tundsid su isa-ema hästi tema tuletõrjekoerast sõpra Nublut. Lisaks juba tuntud raamatutele võiks site nüüd kogu perega ette võtta Rannapi uue raamatu „Sarvedega selgeltnägija”, mis pajatab autorile omases humoorikas toonis rikkurist, kes ehitab endale mere kaldale uhke lossi nimega Luigevilla, mille jahisaali ehivad põdrapea ning ilvesetopis. Mehel õnnestub hankida ka Ida-Dagestani kaljukits, kuid ta ei oska aimatagi, missugust segadust see sõraline ta ellu toob... Raamatule joonistas vaimukad ja põnevad pildid **Jüri Mildeberg**.

Sekeldused fantastilises onnis

Need, kellele meeldivad naljakad ja natuke veidrad lood, võivad end mõnusasti tunda **Andy Griffithsi** ja **Terry Dentoni** kolmeteistkorruselises puuonnis. Juba see, et kaks poissi tulevad toime sellise maja ehitamisega puu otsa, tundub kummali-

EMBLEEMID NENDE KANDJAD JA TÄHENDUSED

Markus Saksatamm

KOGU LUGU

Noortest kotkastest ja kodutütardest oleme varemgi rääkinud. Selles numbris tutvustame väikest osa nende organisatsioonide erikatsete märkidest. Sääraseid embleeme ei jagata niisama, märgi kandja peab vastama teatud tingimustele. Kes erikatse sooritanud, omab õigust kanda märki vormisärgi paremal käisel. Lubatud on kanda kuni kuut märki. Usun, et pakutavaid huvialasid on küll igale maitsele. Sind tõmbab arvutite poole? Aga palun: võid saada arvutikasutaja, arvutispetsialisti või võrguspetsialisti oskused. Või paelub sind pigem loodus? On olemas zooloogi või siis hoopis mükoloogi eriala. Õpid eristama söögiseeni surmavalt mürgistest – võib ju šampinjoni segi ajada valge kärbseseene ja hariliku käänumampli jahutanukaga. Sellega erikatsete nimistu muidugi ei piirdu. Sind on ootamas terve huvialade maailm: luuraja, enesekaitsja, langevarjur, purilendur, laulja, muusik, ajakirjanik, seadusetundja jne, jne, jne. Tahad täpsemalt teada? Aga palun! Tulevane noorkotkas leiab infot siit: http://www.nooredkotkad.ee/files/nooredkotkad/img/files/20052014_NoorteKotkaste_erikatsed.pdf Ja kodutütar siit: <https://www.kodutytar.ee/kasulikku/jargud-ja-erialad/> Mine tea, ehk on sinu unistuste täitumine vaid hiirekliki kaugusel ning tänasest hobiist saab hiljem su armastatud elukutse! Ja üldse: mida rohkem oskusi ja kogemusi inimesel on, seda enam on ta erinevateks väljakutseteks – nagu ütleb ka kõnealuste organisatsioonide lipukiri – ALATI VALMIS!

NOORTE KOTKASTE ERIKATSED

LAAGRIKORRALDAJA

- on korraldanud juhendaja juuresolekul vähemalt 1 ööpäevase matka
- teab salga- ja rühmalaagri varustuse vajadusi
- teab, mida matkale kaasa võtta
- teab laagri- või ööbimiskoha valiku põhimõtteid (tule-, vee- ja tormiohud)
- tunneb laagriehituse ja sisseseadete tüüpe ja oskab neid ehitada

PIONEER

- oskab käsitseda kirvest, saagi ja nuga ning neid teritada
- oskab ehitada laagrirajatisi (pliit, söögilaud, välitualett jne)
- oskab varuda puid, neid tükeldada ja mitmel moel lõkkeks seada ja kiiresti süüdata
- oskab pimedas või seotud silmadega kiiresti siduda ja lahti teha 8 sõlme
- oskab kiiresti püstitada telki ja valmistada okstest veekindla varjualuse kolmele inimesele
- oskab õigesti tegutseda lõhkekeha leidmise korral

PÄÄSTJA

- oskab kasutada käepäraseid tulekustutusvahendeid (vesi, liiv, vaht- ja pulberkustutid jne.)
- oskab ühendada ja kasutada tuletõrjevoolikuid
- teab, kuidas siseneda põlevasse hoonesse ja kuidas käituda suitsuga täidetud ruumis
- teab, kuidas päästa inimesi, koduloomi ja sisustust
- oskab takistada tule levikut ja märkab tulekahju juures varitsevaid ohte (elektrivool, gaas, varingud jne)
- oskab anda esmaabi vingumürgituse ja põletushaavade korral
- oskab tegutseda kulu- ja metsapõlengute korral
- suudab ujuda riietes vähemalt 50 m, suudab sukelduda 2 m sügavusse ja tuua välja 2 kg kaaluv ese
- teab uppujale lähenemise ja tema transportimise võtteid
- oskab elustamisvõtteid ja kutsuda abi
- teab jääaugust päästmise võtteid
- oskab visata päästerõngast ja -liini
- oskab käsitseda aerupaati
- teab laagri rannavalve nõudeid

SUKELDUJA

- teab sukeldumisvarustuse nimetusi ja oskab selgitada nende otstarvet
- oskab kokku panna ja kasutada sukeldumisvarustust
- oskab sukeldumisel õigesti laskuda ja tõusta pinnale
- oskab kõrvu ja maski siserõhku tasakaalustada
- oskab hingata varustuses vee all
- oskab saavutada neutraalset ujuvust
- teab ja oskab kasutada sukeldumise käemärke
- oskab puhastada maski veest
- on sukeldunud enam, kui 3 m sügavusele

KODUMAA TUNDJA

- tunneb Eesti maateadust, ajalugu, rahvastikku, majandust ja kultuuri
- oskab seletada rahvuslike ja riiklike tähtpäevade tähendust
- oskab kaardil näidata kõiki Eesti linnu, suuremaid jõgesid ja järvi, looduskaitsealasid, rahvusparke, saari ja maakondi

KODUTÜTARDE ERIKATSED

ESMAABI ANDJA

- oskab tegutseda õnnetuse korral, teab elustamise ABCd ja oskab helistada kiirabisse
- on osalenud esmaabikursusel (16 tundi)
- tunneb meditsiinipauna sisu
- on noorematele läbi viinud õppuse meditsiinist ja tervislikest eluviisidest

SPORTLANE (kabe, male, suusatamine jne.)

- esindab rühma ringkonnas ja vabariiklikel võistlustel vähemalt kolmel korral (suusatamine jne.)
- on läbi viinud noorematele sportlikku tegevust
- käib trennis ja võistlustel

MATKAJA

- oskab orienteeruda ja tunneb kaarti
- oskab matkakotti kokku panna
- oskab lõket teha (ohutus, puhtus)
- on osalenud vähemalt kolmel ringkonna ja kahel väljaspool ringkonda toimunud matkal/matkamängul

- on õpetanud noorematele oma teadmisi (töötuba, matkapunkt jmt)

PERENAINE

- oskab valmistada toitu nii sise- kui ka välitingimustes
- teab, kuidas tervislikult toituda
- tunneb lauakombeid
- oskab planeerida toitlustuse eelarvet ühe päeva lõikes perele
- tunneb köögivarustust ja -tehnikat

AKTIVIST/ORGANISAATOR

- on korraldanud aasta jooksul vähemalt 2 laagrit või üritust
- abistab rühmavanemat regulaarselt
- osaleb maksimaalselt üritustel
- on läbi viinud vähemalt ühe töötoa.

Fotol lähedad noored. Märkide tähendused võib huviline leida mõlema organisatsiooni kodulehelt. Edu ja jaksu kõigile!

KÕIK ON VÕIMALIK!

Kas oled oma klassikaaslaste vaadates mõnikord mõtisklenud sellest, et mõne aja pärast pole te enam koolilapsed? Tulevikus tegeleb igaüks isemoodi töödega: kes ravib inimesi, kes juhib laeva, kes leiutab uusi ja uhkeid moode, kes treenib noori sportlasi, kes valmistab maitsvaid toite. Maailmas on tuhandeid elukutseid ja mida varem oma teeraja leiad, seda parem. Kõik on võimalik, kui oled julge ja ettevõtlik!

Kas tead, et näiteks Barbie on töötanud ligi saja viiekümnel erineval alal: ta on olnud nii astronaut kui ka arst, nii õpetaja kui ka popstaar, Barbie on pidanud nii piloodi, politseiniku, telereporterit kui isegi presidendi ametit. Iga amet on auasi!

Muidugi ei tee paha, kui hakkad juba varakult mõtlema sellele, missugune töö Sinule kõige paremini sobiks.

Peamine on see, et Su amet Sind huvitaks ning samas peaks Sul olema selleks ka eeldusi.

Pane paberile lugu teemal „**Minu tulevane elukutse**“ või joonista sellest pilt ning saada toimetusele enne **5. maid 2018!** Parimatele Rimonnelt preemiaks Barbied!

LAEVU ON LUGEMATUL HULGAL!

Eks ole vahva, et Eesti on mereäärne riik! Ja nagu heale lapsele kohane, on meie armsal Läänemerel mitu nime: soomlaste jaoks on ta Itämeri, rahvusvaheliselt tuntakse teda Balti merena. (Muide, kas tead, et „balts“ tähendab läti keeles valget?) Meri kannab nii paate, purjekaid, praame kui ka hiigelsuuri reisilaevu. Laevade kohta on meie esivanemad leitanud mitmeid mehiseid vanasõnu: „Kapten laevas – jumal taevas!“, „Küll meri meheks

teeb!“, „Enne lõpeb põrgus tuli kui laevas töö!“
Aga missuguse laeva ehitaksid Sina, hea lugeja? Pane oma mõtted kirja või joonista oma unistuste meresõidukist vahva pilt ja saada toimetusse enne **5. maid 2018!**
Parimatele auhindadeks Insplay'lt lahedad

piraadipusled!

Kiika vahel ikka ka
 Insplay veebipoodi:
www.Insplay.ee

insplay

